

**ULUSLARARASI MULTİDİSİPLİNER
AKADEMİK ARAŞTIRMALAR DERGİSİ**

**NİSAN 2019
CİLT: 6 SAYI: 1**

**JOURNAL OF INTERNATIONAL
MULTIDISCIPLINARY ACADEMIC
RESEARCHES**

**APRİL 2019
VOLUME: 6 ISSUE: 1**

www.joimar.com
2019

HAKKIMIZDA

Uluslararası Multidisipliner Akademik Araştırmalar Dergisi 2014 yılında yayın hayatına girmiştir. Dergi yılda 3 kez olmak üzere Mayıs, Ağustos ve Aralık aylarında elektronik olarak yayımlanır. Derginin yayın kabul ettiği temel alanlar eğitim bilimleri, sosyal bilimler, sağlık bilimleri ve spor bilimleridir. Dergimize yayınlanması için belirtilen bu alanlara uygun olan özgün makale, derleme, kitap bölümü ve olgu sunumları gönderilebilir.

Dergide yayınlanması için kabul edilen akademik çalışmalar dergi web sitesinde elektronik olarak yayınlanır. Dergiye gönderilen akademik çalışmalar editörün onayından geçtikten sonra hakem değerlendirmesi için alana hâkim hakemlere yönlendirilir. Her akademik çalışma en az iki hakem değerlendirmesine tabi tutulur. Editör gerekli gördüğü durumlarda akademik çalışmayı ikiden daha fazla hakemin değerlendirmesine sunabilir. Ancak şartlar ne olursa olsun hem editör hem de derginin diğer yönetim organları hiçbir makaleye dergide yayınlanması için öncelik vermez. Ayrıca her akademik çalışma konu ile ilgili hakemlere yönlendirilirken editör veya dergi yönetim organlarının hakemlerin kararları üzerinde etkide bulunmaları söz konusu olamaz.

Günümüzde akademisyenler başta olmak üzere akademik çalışmalar yapan diğer bilim insanlarının en fazla karşılaştıkları sorunların başında akademik çalışmalarının uzun değerlendirme sürelerine tabi tutulması gelmektedir. Dergimiz bilim insanlarının bu sorunu ortadan kaldırmak ve dergiye gönderilen akademik çalışmalara ilişkin hakem görüşlerinin en kısa sürede neticelenmesi için gerekli hassasiyeti göstermektedir. Bunun yanında dergimiz aşağıda yer alan indeks ve dizinlerde taranmaktadır.

International Scientific Indexing
International Institute of Organized Research
Advanced Science Index
Indian Science Index
Infobase Index
General Impact Factor
Scientific Indexing Services
Türk Eğitim İndeksi
Eurasian Scientific Journal Index
Open Academic Journals Index
Directory of Indexing and Impact Factor
Cite Factor Academic Scientific Journals
Researchbib Academic Resource Index
Bibliothekssystem Universität Hamburg
World Catalogue of Scientific Journals
SJIF Scientific Journal Impact Factor
Scholarsteer Scholarly Information
Cosmos Impact Factor
Academic Keys
İdeal Online
Acar Index
Jifactor

ABOUT US

Journal Of International Multidisciplinary Academic Researches entered into the life in 2014. It is published electronically in May, August and December, three times a year. Base fields of the journal are educational sciences, social sciences, health sciences and sport sciences. Unique articles, collections, book sections and case reports can be sent to the journal for publication. Academic studies accepted for the publication on the articles are published on the journal website electronically. Academic studies sent to the journal are directed to the specialist referees after it was certified by the editor. Each academic study is subjected to at least two referee assessments. When the editor finds the evaluation of the study necessary, he can send the study to referees more than two. However, under all circumstances, both the editor and the other managing bodies of the articles can not give priority to any article to be published on the journal. Furthermore, while every academic study is directed to the referees interested in the topic, the editor or managing bodies of the journal can't have any effect on the decisions of the referees.

In this day and time, particularly academicians and other scientists doing academic researches say that the most common difficulty they encountered during their researches was that the academic studies had been subjected to long assessment process. Our journal displays the necessary sensitivity in order to clear the problems and provide the academic studies with results as soon as possible. Additionally, our journal is scanned in the following indexes and lists.

International Scientific Indexing
International Institute of Organized Research
Advanced Science Index
Indian Science Index
Infobase Index
General Impact Factor
Scientific Indexing Services
Index of Turkish Education
Eurasian Scientific Journal Index
Open Academic Journals Index
Directory of Indexing and Impact Factor
Cite Factor Academic Scientific Journals
Researchbib Academic Resource Index
Bibliothekssystem Universität Hamburg
World Catalogue of Scientific Journals
SJIF Scientific Journal Impact Factor
Scholarsteer Scholarly Information
Cosmos Impact Factor
Academic Keys
Ideal Online
Acar Index
Jifactor

ULUSLARARASI MULTİDİSİPLİNER AKADEMİK ARAŞTIRMALAR DERGİSİ
(E-ISSN: 2149-2166)

YAYIN KURULU

EDİTÖR	Kurum
Hakan Hekim	Hekim Limited Şirketi
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ	
Okt. Mesut HEKİM	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
SEKRETARYA	
Mehmet TOKGÖZ	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Oğuz GÜRKAN	Bozok Üniversitesi
Servet REYHAN	Siirt Üniversitesi
Yılmaz YÜKSEL	Erzurum Teknik Üniversitesi
HAKEM KURULU	
Dr. Ahmet ŞAHİN	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Dr. Ahmet TALİMCİLER	Ege Üniversitesi
Dr. Akmaral İBRAYEVA	M. Kozybayev Kuzey Kazakistan Devlet Üniversitesi
Dr. Arzu Gürdoğan	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Dr. Asiye Ayben Çelik	Celal Bayar Üniversitesi
Dr. Ayfer AYDINER BOYLU	Hacettepe Üniversitesi
Dr. Ayşe Derya IŞIK	Bartın Üniversitesi
Dr. Barbaros Serdar ERDOĞAN	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Dr. Dolunay ŞENOL	Kırıkkale Üniversitesi
Dr. Elif BOZYİĞİT	Pamukkale Üniversitesi
Dr. Emre SERİN	Siirt Üniversitesi
Dr. Erdi Kaya	Akdemiz Üniversitesi
Dr. Esmâ ESGİN GÜNDER	Celal Bayar Üniversitesi
Dr. Feda Rehimov Hannanoğlu	Akü Devlet Üniversitesi
Dr. Georgi GAGANİDZE	Ivane Javakhishvili Tiflis Devlet Üniversitesi
Dr. Gökhan ÇOBANOĞLU	Celal Bayar Üniversitesi
Dr. Gönenç HONGUR	Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Dr. Gül ÖZKAYA	Akdeniz Üniversitesi
Dr. Gülay GÜNAY	Karabük Üniversitesi
Dr. Gülten HERGÜNER	Sakarya Üniversitesi
Dr. Hale YAMANER OKTAN	Ege Üniversitesi
Dr. Hande ŞAHİN	Kırıkkale Üniversitesi
Dr. Hanna STAKHEYENA	Boğaziçi Üniversitesi
Dr. Hayri AYDOĞAN	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Dr. Hilal Yıldırım Keser	Uludağ Üniversitesi
Dr. Huriyet Bilge	Celal Bayar Üniversitesi

Dr. Kadri Yılmaz ERDAL	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Dr. Mehmet ŞAHİN	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Dr. Metin SAYIN	Celal Bayar Üniversitesi
Dr. Mir Hamid Sleihan	Islamic Azad University, Iran Üniversitesi
Dr. Modammad Ahmad Qudah	University of Jordan Üniversitesi
Dr. Muharem Cufta	Pamukkale Üniversitesi
Dr. Murat ÇALIŞOĞLU	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
Dr. Murat GÖK	Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Dr. Murat KEÇE	Süleyman Demirel Üniversitesi
Dr. Mustafa TALAS	Ömer Halis Demir Üniversitesi
Dr. Nihada Delibegović Džanić	University of Tuzla, Bosniaand Herzegovina Üniversitesi
Dr. Nilgün VURGUN	Celal Bayar Üniversitesi
Dr. Nurten DİNÇ	Celal Bayar Üniversitesi
Dr. Özkan YILDIZ	Dokuz Eylül Üniversitesi
Dr. Özkan YILDIZ	Dokuz Eylül Üniversitesi
Dr. Perihan ŞARA	Uşak Üniversitesi
Dr. Semra AKAR ŞAHİNGÖZ	Gazi Üniversitesi
Dr. Semra TETİK	Celal Bayar Üniversitesi
Dr. Sırrı Cem DİNÇ	Celal Bayar Üniversitesi
Dr. Sibel ERKAL	Hacettepe Üniversitesi
Dr. Suat KOLUKIRIK	Süleyman Demirel Üniversitesi
Dr. Tamara Merkulova VYKTOROVNA	Khrakiv Ulusal Üniversitesi
Dr. Tonguç VARDAR	Uludağ Üniversitesi
Dr. Turan IŞIK	Celal Bayar Üniversitesi
Dr. Türkay Türkoğlu	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Dr. Zafer Durdu	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Dr. Zeynel TURAN	Yüzüncü Yıl Üniversitesi

İÇİNDEKİLER

	Sayfalar
Rehber Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenmeye Yönelik Görüşlerinin Mesleki Rehberlik Bağlamında Ele Alınması Yazar: Fatma ÇETİN	1-16
Tırsan Treyler Sanayi Ticaret Ve Nakliyat Anonim Şirketi Çalışan Personelinin Serbest Zamanlarını Değerlendirmesi Üzerine Bir Araştırma Yazarlar: Hüseyin Taşçı, Soner Albayrak	17-26
Rekreasyonel Spor Merkezlerinin Web Sitelerinin Halkla İlişkiler Faaliyetleri Kapsamında İncelenmesi Author: Oktay YİĞİT	27-40
1930'ların Türkiye'sinde Milliyetçilik Ve Ülkü Dergisi Yazar: Necip KATIRAĞ	41-49

TABLE OF CONTENTS

	Pages
The Evaluation of School Counselor's Views on Lifelong Learning Within The Context of Vocational Guidance Author: Fatma ÇETİN	1-16
A Research On The Ways Of Spending Leisure Time Of The Staff Of Tırsan Company Authors: Hüseyin Taşçı, Soner Albayrak	17-26
Analysis Of The Websites Of Recreational Sports Centers Within The Context Of Public Relations Practices Author: Oktay YİĞİT	27-40
Nationalism And Ülkü Journal In The 1930s In Turkey Yazar: Necip KATIRAĞ	41-49

REHBER ÖĞRETMENLERİN YAŞAM BOYU ÖĞRENMEYE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN MESLEKİ REHBERLİK BAĞLAMINDA ELE ALINMASI

THE EVALUATION OF SCHOOL COUNSELOR'S VIEWS ON LIFELONG LEARNING WITHIN THE CONTEXT OF VOCATIONAL GUIDANCE

Fatma ÇETİN¹

¹Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Yaşam Boyu Öğrenme Bilim Dalı
e-mail: fatma.cetin6@ogr.sakarya.edu.tr

ÖZET

Bu araştırmada rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeye yönelik görüşlerini ve bu görüşlerini mesleki rehberlik bağlamında ele alarak öğrencilere nasıl aktardıklarını tespit etmek amaç edinilmiştir. Araştırmada sosyal bilimler alanında en yaygın kullanılan veri toplama yöntemlerinden biri olan "anket" tekniği kullanılmıştır. Anket formlarının bilgisayar ortamına aktarılması formlardan elde edilen veriler SPSS 25.0 programları aracılığı ile analiz edilmiştir. Katılımcıların demografik ve yaşam boyu öğrenme durumlarının belirlenmesi için frekans ve yüzde analizi gibi tanımlayıcı analizler, değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesi için ki-kare analizleri yapılmıştır. Araştırmaya katılan rehber öğretmenlerin %71,7'sinin kadın, %28,3'ünün erkek, %38,3'ünün lisans, %61,7'sinin yüksek lisans mezunu, %27,5'inin 1-5 yıl tecrübe, %35,8'inin 6-10 yıl ve %36,7'sinin 11 yıl ve üzeri tecrübededir. Rehber öğretmenlerin %71,7'si yaşam boyu öğrenmeyi meslek rehberlik ile doğrudan ilişkilendirirken, %28,3'ünün dolaylı yoldan ilişkilendirdiği belirlenmiştir. Rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile ilişkilendirme durumu ile eğitim durumu arasındaki ilişki ki-kare analizi sonucu anlamlı olduğu belirlenmiştir ($X^2=6,181$, $p=0,013$; $p<0,05$). Rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile ilişkilendirme durumu ile mesleki tecrübeleri arasındaki ilişki ki-kare analizi sonucu anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p=0,138$; $p>0,05$). Yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile doğrudan ilişkilendirenlerin büyük çoğunluğunun 11 yıl ve üzeri tecrübeye sahipken dolaylı yoldan eşleştirenlerin büyük çoğunluğunun 6-10 yıl tecrübeye sahip olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Rehber ÖĞretmenler, Yaşam Boyu Öğrenme, Meslek, Mesleki Rehberlik, Değişim

JEL KODU: I2

ABSTRACT

In this study, it is aimed to determine the school counselor's views on lifelong learning, and to establish, by discussing these views in the context of vocational guidance, how they disseminate their views to their students. The "questionnaire" technique, which is one of the most widely used data collection methods in the field of social sciences, has been employed in this study. The transfer of the questionnaire forms to the electronic environment and the analysis of the data obtained from the forms have been performed through SPSS 25.0 programs. Descriptive analysis such as frequency and percentage analysis were performed to establish the demographic and lifelong learning status of the participants, and also the chi-square analysis was carried out to observe the correlation. It is established that while 71.7% of directly associate the lifelong learning with the vocational guidance, the other 28.3% indirectly associate it. As a result of the chi-square analysis, the correlation between the status of the school counselor's to associate lifelong learning with vocational guidance and their educational status was found to be significant. ($X^2=6,181$, $p=0,013$; $p<0,05$). It is also determined as a result of the chi-square analysis that the correlation between the status of the associate lifelong learning with vocational guidance and their professional experiences was not significant ($p=0,138$; $p>0,05$). It is found that while the majority of those who directly associate lifelong learning with vocational guidance have 11 and more years of experience, the majority of those who indirectly associate it have 6-10 years of experience.

Key Words: School counselors, Lifelong Learning, Profession, Vocational Guidance, Variation

JEL CODE: I2

GİRİŞ

Bu araştırmada rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeye yönelik görüşlerinin tespit edilmesi ve bu görüşlerini mesleki rehberlik bağlamında öğrencilere nasıl aktardığını araştırmak amaç edinilmiştir. Araştırma bilgi ve yetkinliğin üst düzey önem kazandığı, artan bir rekabetin göze çarptığı günümüz küreselleşen dünyasında yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin, becerisinin mesleki bilgi, beceri ve performans açısından öneminin, okullarda önemli bir görevi olan rehber öğretmenler tarafından, mesleki rehberlik bağlamında nasıl görüldüğünü değerlendirmesi açısından önemli görülmektedir. Alanyazında yaşam boyu öğrenme için farklı tanımlar yapılmıştır (Gününç ve ark, 2012).

Yaşam boyu öğrenme gelişme ve değişmelere uyum sağlama, bireyin karşılaştığı sorunları pratik açıdan çözebilme, sosyokültürel ve ekonomik alana aktif katılım sağlama, bireysel, sosyal ve istihdam açısından beceri, bilgi ve yeteneklerini geliştirme amacı ile bireyin katıldığı formal ve informal tüm öğrenme faaliyetlerini içinde barındıran bir yaklaşımdır (Tileylioğlu, 2007). Yaşam boyu öğrenme hayatın belli bir zaman diliminde, belirli sınırlar içinde çerçevesi çizilmiş olarak sunulan bir yaklaşım değildir. Tüm sınır ve zamanların ötesinde bilgiye ve öğrenmeye hazır oluş ve öğrenmeye açıklıktır, diğer bir söylem ile bilgi artık insanın yanı başındadır. Berberoğlu (2010) bu süreci, bireylerin kapasite ve yetkinliklerini hayat boyunca geliştirdikleri şeklinde ifade ederken yaşam boyu öğrenmenin değişmeye açık ve istekli olmanın vurgusunu yapar. Odabaş ve Polat (2008)'ın ifade ettikleri gibi yaşam boyu öğrenme, durmadan değişen şartlara uyum sağlayabilmek için daimi ve hayat boyunca devam eden bir süreci tanımlar. Bu bağlamda yaşam boyu öğrenme bireylere esneklik ve uyum kolaylığı sağlar, böylelikle birey etkin olarak çalışma ve toplum hayatında yer edinir.

Yaşam boyu öğrenme, formal eğitim sistemi içinde ve dışında farklı çevrelerde olabilmekte ve bunun bir sonucu olarak okul dışı öğrenmelerinde önemi daha fazla artmaktadır (Bağcı, 2011). Yaşam boyu öğrenmenin insana sunduğu olanakların kullanılması, becerilerin geliştirilmesi, bireylerin nitelikli öğrenme yaşantılarına ve farklı öğrenme etkinliklerine eşit ve açık olarak erişmesini sağlamak içindir ve bu hususta erişim sağlamada eğitim kilit roldedir (Turan, 2005). Dolayısı ile yaşam boyu öğrenme, örgün eğitim için bir alternatif değil aksine onun tamamlayıcısıdır, bu yönü ile yaşam boyu öğrenmeyi örgün eğitim ile iç içe ve örgün eğitimin bütünleyicisi olarak değerlendirmek mümkündür (Berberoğlu, 2010). Bu bağlamda yaşam boyu öğrenme eğitim faaliyetlerine bütüncül bir yaklaşım sergiler ve öğrenmeye erişimi sosyal ve bireysel olarak paylaşılan bir sorumluluk olarak belirtir (Kurt, 2000; Budak, 2009).

Yaşam boyu öğrenme, Avrupa Komisyonu tarafından: “Bilgi ve beceri yanında kişisel, toplumsal ve ekonomik yaşamda ayakta kalmaya yarayacak, yaşamın her anında sürdürülen öğrenme etkinlikleri” olarak tanımlanmıştır (aktaran, Yavuz Konakman & Yanpar Yelken, 2014). Yaşam boyu öğrenme kavramı, 1970’te Paul Lengrand’ın UNESCO Konferansı’nda sunulan “Yaşam Boyu Öğrenmeye Giriş” isimli bildiriye gündeme gelmiş ve kavram eğitimde yeniden yapılanmada kilit bir rol olmuştur. Öte yandan, 1972’de, Uluslararası Eğitimi Geliştirme Komisyonu’nun yaşam boyu öğrenmenin gerekliliğine vurgu yapan “Dünya Eğitiminin Bugünü ve Yarını” raporunda eğitimin bireyleri geleceğe hazırlamaya yönelik resmi ve gayriresmi yollarla ve yaşam boyu sürecek bir çalışma olması kararına varılmıştır (Polat & Odabaş, 2008). Raporda dile getirilen öneriler: Eğitim okul yaşı ve okul binaları ile sınırlanamaz, okul eğitimini ve okul dışı eğitimi kapsayan tüm eğitsel etkinliğin, eğitim için temel bileşen olarak görülmeli, eğitsel faaliyetler daha esnek olmalı ve eğitim yaşam kadar uzun bir var oluşsal süreklilik olarak tasarlanmalıdır. Öte yandan 1970’te UNESCO’nun yaptığı “Learning to Be” ya da “Faure” raporu olarak anılan belge, yaşam

boyu öğrenme kavramına öncülük eden bir belge olması bakımından önem taşır (Akkuş, 2008).

Yaşam boyu öğrenme öğrenmede fırsatlar yaratarak bireylerin kişisel gelişimlerini sağlarken (Güleç ve ark, 2012), çeşitli donanımlar ile yetkinleşmesi sağlarken, ülkeler için de nitelikli iş gücünü ortaya çıkarmakta toplumsal ve ekonomik kalkınmada rol oynamaktadır (Samancı & Ocakçı, 2017). Avrupa Komisyonu, Memorandumda yaşam boyu öğrenme “toplumsal bütünleşme”, “aktif yurttaşlık”, “mesleki ve kişisel gelişim, uyum” ve ‘iş yaşamı için eğitim ve yetiştirmede zorunlu bir araç’ olarak değerlendirilmektedir (Kıvrak, 2007). Bu bağlamda yaşam boyu öğrenme ülkelerin en önemli varlığı olan insan kaynağının niteliğinin yükseltilmesinde, ekonomiye kazandırılmasında ve istihdam edilebilirlikte önemli bir araç olarak ortaya çıkmaktadır (Aksoy, 2013).

Yaşam boyu öğrenme her ne kadar istihdam edilebilirlik ve ekonomik politikalar açısından nitelikli iş gücü yetiştirme hedefinde (Duman, 2006) olsa da sonuçta birey bu noktada kendi kişisel serüvenini yaşamaktadır. Yaşam boyu öğrenme, bireyler için bir gelişim ve ilerlemenin destekçisi olarak görüldüğü zaman, bireyin mesleğinde de sahip olduğu tüm potansiyeli açığa çıkarması açısından bir rehber olarak nitelendirilebilir. Meslek, insanlık için yararlı mal üretmek, hizmet vermek ve karşılığında para kazanmak için yapılan, birtakım eğitim süreçlerinden geçerek kazanılan, sistemli bilgi ve becerilere dayalı, etkinliklerin tamamını ifade eder (Kuzgun, 2006). Bu mesleki etkinliklerin kuralları toplum tarafından konulmuştur ve böylece toplumda bireylerin bu becerilere dayalı faaliyetleri gerçekleştirmek için daima bir arayış, merak, öğrenme ve üretme isteği içinde olması önemlidir. (Akkuş, 2008). Bu merak ve ilginin her zaman canlı kalması yeniliklere uyum sağlamasında doğru kaynaklara ulaşmak ve doğru yöneltme hizmetleri sunulması mesleki rehberlik hizmetleri içinde değerlendirilir. Bu bağlamda, ülkeleri kalkındırma çalışmalarında bireyler için, mesleki gelişimin süreçlerinde (Tan, 2000) üreten ve geleceğe dönük, gelişmeye ve gelişmelere hazır özellikler kazandırmak yaşam boyu öğrenmenin felsefesi içinde çağdaş eğitim anlayışının hedefleri yönünde, bireylerin mesleki seçim ve tercihlerini oluşturmada önemlidir. Dolayısı ile sözü edilen bu amaçlar, eğitim sürecinde mesleki rehberlik hizmetleri yolu ile sağlanabilir (Yeşilyaprak, 2010). Mesleki rehberlik kavramını 1970’li yıllarda ‘kariyer rehberliği ve psikolojik danışmanlığı’ şeklinde, okullarda verilen bir hizmet olarak ortaya konulmuş ve daha sonraları, daha çok yaşam boyu sunulan bir hizmet şeklinde değerlendirilmiştir (Korkut, 2007). Mesleki rehberlikteki bu anlayış değişikliği ile çeşitli nedenlerden dolayı örgün eğitim dışında kalanlardan, eğitimini tamamladığı halde iş bulamayan ya da işsiz kalan, mesleğini değiştirmek isteyen, mesleğinde daha iyi olmak isteyen açıkçası geniş bir yelpazede ve alanda tüm bireylerin yararlanabileceği bir yaklaşım olarak işlevleri çoğalmıştır. Bu bağlamda, Yeşilyaprak (2010) mesleki rehberlik hizmetleri tüm yaşam boyu devam eder; yalnızca okul dönemi ve sınavlar sonrası tercihler ile sınırlı değildir. Öte yandan bireyin mesleği ve meslekten aldığı doyum bireyin yaşamında mühim bir yere sahiptir (Katanalp Büroğlu & Engin Deniz, 2017). Bundan dolayı bireye sunulacak mesleki rehberlik desteği; Avrupa Komisyonu Memorandumda vurguladığı gibi yaşam boyu öğrenmede mesleki ve kişisel gelişim, uyum, iş yaşamı için eğitim ve yetiştirmeye hazırlık için hizmet verecek şekilde düzenlenmesi hem yararlı, hem de zorunludur (Selçuk Göksan ve ark, 2009).

Bu bağlamda, ülkemizde mesleki rehberlikle ilgili kurumların bazıları: ‘Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), üniversiteler, özel sektör, ticaret birlikleri, iş ve işveren dernekleri ile bazı sivil toplum örgütleri’dir. MEB dikkate alındığında okullarda rehber öğretmen ve psikolojik danışmanlar ile sınıf rehber, Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinde (RAM) çalışan psikolojik danışmanlar mesleki rehberlik ile ilgili görev ve sorumluluk sahibidirler. Okullarda görev yapan rehber öğretmen ve psikolojik danışmanlar artık sadece mesleki bilgi verme ve rehberlik yapmaktan sorumlu değildirler. Bu çerçevede öğrencilerin ‘kişisel, sosyal, eğitimsel ve mesleki gereksinimleri’ (Korkut, 2007)

doğrultusunda bir anlayış ile yaşam boyu öğrenmeye ve tüm alanlara açıklık anlayışına doğru yön değiştirmeye başlamıştır

Özetle yaşam boyu öğrenme örgün ve yaygın öğrenmeyi, teknik eğitim ve becerileri edinmeyi sağlayan toplu çalışmaları, işte edinilen mesleki becerileri ve öteki bilgi, anlayış ve becerilerin edinilmesine yol açan tüm öğrenmeleri bir arada bulundurur (Güleç vd, 2012). Bu bağlamda, mesleki rehberlikte sadece okul kademelerinde sunulan bir hizmet değil, aynı zaman da bireyin hayatı boyunca ihtiyaç duyabileceği (Korkut, 2007; Yeşilyaprak, 2010) bir hizmet alanıdır ve yaşam boyu öğrenme yaklaşımı içinde yer edinir. Bu açıdan mesleki rehberlik hizmetlerine gelişim ve dönüşüm içinde bireyler her zaman ihtiyaç duyabilirler. Bu hususta yaşam boyu öğrenme ve mesleki rehberlik çalışmalarında tüm paydaşlara görev düşmekle beraber, bu araştırma kapsamında sadece rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme ve mesleki rehberliğe yönelik görüşleri ve güncel olarak ne tür çalışmalar yaptıkları tespit edilmeye çalışılmıştır.

MATERYAL ve METOT

Çalışma Grubu

Araştırma İstanbul'da görev yapan 120 rehber öğretmenin basit tesadüfi örnekleme yöntemi ve araştırmaya gönüllü olarak katılımları ile yürütülmüştür. Bu yöntem örnekleme ulaşırken kolaylık ve uygulamaya olanak sunar (Büyüköztürk ve ark, 2016: 81). Araştırma nicel yöntemlerin kullanıldığı, var olan durumu geniş bir şekilde değerlendirme olanağı veren tarama modellerinden ilişkisel tarama niteliğindedir. "Tarama araştırmalarının amacı genellikle araştırma konusu ile ilgili var olan durumun fotoğrafını çekerek bir betimleme yapmaktır. Bu amaca yönelik olarak tarama araştırmalarında genellikle geniş bir kitleden araştırmacı tarafından belirlenen cevap seçenekleri kullanılarak bilgi toplanır." (Büyüköztürk ve ark, 2016: 177).

Veri Toplama Tekniği

Araştırmada sosyal bilimler alanında en yaygın kullanılan veri toplama yöntemlerinden biri olan "anket" tekniği kullanılmıştır. Anket formu rehber öğretmenlerin mesleki rehberlik bağlamında yaşam boyu öğrenmeye yönelik görüşlerinin belirlenmesi için 7 soru sorulmuştur. Soruların kısa, açık ve net olmasına dikkat edilmiştir. Anket formuna ait sorular (Ek-1)'de verilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada sosyal bilimler alanında en yaygın kullanılan veri toplama yöntemlerinden biri olan "anket" tekniği kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından uzman görüşleri alınarak hazırlanan anket formu iki bölümden oluşmaktadır (Ek-1). Formun ilk bölümünde rehber öğretmenlerin demografik bilgilerinden cinsiyet, eğitim durumu ve mesleki tecrübeleri sorulmuş anketin ikinci bölümünde ise rehber öğretmenlerin mesleki rehberlik bağlamında yaşam boyu öğrenme yönelik görüşlerine ait 7 adet soruya yer almaktadır. Anket formları rehber öğretmenlere, araştırmanın amacı ile ilgili kısa bir bilgilendirme notuyla birlikte yüz yüze görüşme sağlanarak iletilmiştir. Anket formlarında verilen yanıtların güvenilirliğini arttırmak üzere, formlarda isim-soyisim veya katılımcıların kimliklerine ilişkin herhangi bir bilginin paylaşılmaması, paylaşılması halinde bu verilerin silineceği bilgisi veri toplama esnasında rehber öğretmenlere aktarılmıştır. Katılımcılar tarafından ankete yapılan geri dönüş kapsamında 123 soru formu titizlikle incelenmiş, bunun neticesinde hatalı ve/veya eksik doldurulduğu tespit edilen 3 soru formu çıkartılmış, kalan 120 soru formu değerlendirmeye dâhil edilmiştir. Anket formlarının bilgisayar ortamına aktarılması formlardan elde edilen veriler SPSS 25.0 programları aracılığı ile analiz edilmiştir. Katılımcıların demografik ve yaşam boyu öğrenme durumlarının belirlenmesi için frekans ve yüzde analizi gibi tanımlayıcı

analizler yapılmış, değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesi için ki-kare analizleri yapılmıştır.

Araştırma Hipotezleri

Araştırma kapsamında kurulan hipotezler aşağıda verilmiştir:

H1: Rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlikle ilişkilendirme durumu ile eğitim durumu arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H2: Rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile ilişkilendirme durumu ile tecrübe düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H3: Rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile ilişkilendirme durumu ile öğrencilerin yaşam boyu öğrenme konusunda cesaretlendirilme şekilleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H4: Rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile ilişkilendirme durumu ile yaşam boyu öğrenmeyi öğrencilere aktarım şekilleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H5: Rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile ilişkilendirme durumu ile öğrenci ve velilere yaşam boyu öğrenme felsefesini aktarmaya çalıştıkları etkinlikler arasında anlamlı bir ilişki vardır.

BULGULAR

Araştırmanın bu kısmında elde edilen verilerin sonuçlarına ait bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların demografik yapılarına ait bulgular

Cinsiyet	n	%
Kadın	86	71,7
Erkek	34	28,3
Eğitim Durumu	n	%
Lisans	46	38,3
Yüksek Lisans	74	61,7
Tecrübe	n	%
1-5 Yıl	33	27,5
6-10 Yıl	43	35,8
11 Yıl veya üzeri	44	36,7
Toplam	120	100

Araştırmaya katılan rehber öğretmenlerin %71,7'sinin kadın, %28,3'ünün erkek, %38,3'ünün lisans, %61,7'sinin yüksek lisans mezunu, %27,5'inin 1-5 yıl tecrübe, %35,8'inin 6-10 yıl ve %36,7'sinin 11 yıl ve üzeri tecrübeye oldukları belirlenmiştir.

Tablo 2. Rehber öğretmenlerin öğrencileri farklı uluslararası programlara katılma hakkında bilgi verici, tanıtıcı ve teşvik edici çalışmalarını olma durumlarına göre dağılımı

Yanıt	n	%
Evet	85	70,8
Hayır	35	29,2
Toplam	120	100

Rehber öğretmenlerin %70,8'inin öğrencileri farklı uluslararası programlara katılma hakkında bilgi verici, tanıtıcı ve teşvik edici çalışmalar yaptıkları belirlenirken %29,2'sinin ise bu tarz bir çalışma yapmadıkları belirlenmiştir.

Tablo 3. Rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmenin önemine sahip bireyler yetişmesi için sundukları katkılara göre dağılımı

Yanıt	n	%
Fen ve teknoloji alanlarındaki gelişmeleri takip ederek onlarla gelişmeleri paylaşıyorum	70	58,3
Avrupa da bu alanlarda yapılan projeleri takip ederek öğrencilerimle paylaşıyorum	50	41,7
Toplam	120	100

Rehber öğretmenlerin %58,3'ünün yaşam boyu öğrenmenin önemine sahip bireyler yetişmesi için fen ve teknoloji alanlarındaki gelişmeleri takip ederek onlarla gelişmeleri paylaştıkları, %41,7'sinin ise Avrupa'da bu alanlarda yapılan projeleri takip ederek öğrencilere paylaşarak katkılar sundukları belirlenmiştir.

Tablo 4. Rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile ilişkilendirme şekillerine göre dağılımı

Yanıt	n	%
Doğrudan ilişkili	86	71,7
Dolaylı ilişkili	34	28,3
Toplam	120	100

Rehber öğretmenlerin %71,7'si yaşam boyu öğrenmeyi meslek rehberlik ile doğrudan ilişkilendirirken, %28,3'ünün dolaylı yoldan ilişkilendirdiği belirlenmiştir.

Tablo 5. Rehber öğretmenlerin öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme konusunda cesaretlendirilme şekillerine göre dağılımı

Yanıt	n	%
Teknolojinin hızlı geliştiğini ve ayak uydurulması gerekliliğinden bahsediyorum	54	45,0
Öğrenmenin yaşı olmadığını belirterek örnekler veriyorum	40	33,3
İleri yaşlarda üniversite okuyan kişilerin hayatlarından bahsediyorum	26	21,7
Toplam	120	100

Rehber öğretmenlerin %45'i öğrencilerin yaşam boyu öğrenme konusunda teknolojinin hızlı geliştiğini ve ayak uydurulması gerekliliğinden bahsederek cesaretlendirdiği, %33,3'ünün öğrenmenin yaşı olmadığını belirterek örnekler verdikleri, %21,7'sinin ise ileri yaşlarda üniversite okuyan kişilerin hayatlarından bahsederek yaşam boyu öğrenme konusunda öğrencileri cesaretlendirdiği belirlenmiştir.

Tablo 6. Rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeyi öğrencilere aktarım şekline göre dağılımı

Yaşam boyu öğrenmeyi öğrencilere nasıl aktarıyorsunuz?			
Yanıt	n	%	
Konferanslar	46	38,3	
Seminerler	39	32,5	
TEDX konuşmaları izleterek	35	29,2	
Toplam	120	100	

Rehber öğretmenlerin %38,3'ü yaşam boyu öğrenmeyi öğrencilere konferanslar ile aktardıkları, %32,5'inin seminerle ile aktardığı, %29,2'sinin ise TED-X konuşmalarının izleterek aktardıkları belirlenmiştir.

Tablo 7. Rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme düzeyinin önemine ait dağılımı

Mesleki rehberlik bağlamında meslekler açısından değerlendirildiğinde yaşam boyu öğrenmenin önemini ne düzeyde görüyorsunuz?

Yanıt	n	%	
Çok Önemli	86	71,7	
Önemli	34	28,3	
Toplam	120	100	

Rehber öğretmenlerin %71,7'si yaşam boyu öğrenme düzeyini çok önemli görürken, %28,3'ü önemli görmektedir.

Tablo 8. Rehber öğretmenlerin mesleki rehberlik bir süreç olarak değerlendirildiği zaman öğrenci ve velilere yaşam boyu öğrenme felsefesini aktarma biçimlerine göre dağılımı

Mesleki rehberlik bir süreç olarak değerlendirildiği zaman bu süreçte öğrenci ve velilere yaşam boyu öğrenme felsefesini aktarmak için hangi çalışmaları yapıyorsunuz?

Yanıt	n	%	
İş başı eğitimlerini gezdirme	45	37,5	
Halk eğitim kurumları ile koordinasyon	37	30,8	
Üniversitelerin sürekli eğitim merkezlerinden yararlanma	38	31,7	
Toplam	120	100	

Rehber öğretmenlerin %37,5'i öğrenci ve velilere yaşam boyu öğrenme felsefesini iş başı eğitimlerini gezdirerek aktardığı, %30,8'i halk eğitim kurumları ile koordinasyonu ile aktardığı, %31,7'sinin üniversitelerin sürekli eğitim merkezini tanıtarak yaşam boyu öğrenme felsefesini aktardıklarını belirlenmiştir.

Hipotezlere İlişkin Bulgular

Tablo 9. Rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile ilişkilendirme durumu ile eğitim durumu arasındaki ilişki

Yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile nasıl ilişkilendiriyorsunuz?	Eğitim Durumu			X ²	sd	p	
	Lisans	Yüksek Lisans	Toplam				
Doğrudan ilişkili	n	27	59	86	6,181	1	0,013*
	%	31,4	68,6	100,0			
Dolaylı ilişkili	n	19	15	34			
	%	55,9	44,1	100,0			
Toplam	n	46	74	120			
	%	38,3	61,7	100,0			

***p<0.05**

H1: Rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile ilişkilendirme durumu ile eğitim durumu arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile ilişkilendirme durumu ile eğitim durumu arasındaki ilişki ki-kare analizi sonucu anlamlı olduğu belirlenmiştir ($X^2=6,181$, $p=0,013$; $p<0.05$). Yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile doğrudan ilişkilendirenlerin büyük çoğunluğunun yüksek lisans mezunu olduğu belirlenirken dolaylı yoldan eşleştirenlerin büyük çoğunluğunun lisans mezunu olduğu belirlenmiştir.

Tablo 10. Rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile ilişkilendirme durumu ile tecrübe düzeyleri arasındaki ilişki

Yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile nasıl ilişkilendiriyorsunuz?	Mesleki Tecrübe				X ²	sd	p	
	1-5 Yıl	6-10 Yıl	11 Yıl veya üzeri	Toplam				
Doğrudan ilişkili	n	23	27	36	86	3,964	2	0,138
	%	26,7	31,4	41,9	100,0			
Dolaylı ilişkili	n	10	16	8	34			
	%	29,4	47,1	23,5	100,0			
Toplam	n	33	43	44	120			
	%	27,5	35,8	36,7	100,0			

H2: Rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile ilişkilendirme durumu ile tecrübe düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile ilişkilendirme durumu ile mesleki tecrübeleri arasındaki ilişki ki-kare analizi sonucu anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p=0,138$; $p>0.05$). Yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile doğrudan ilişkilendirenlerin büyük çoğunluğunun 11 yıl ve üzeri tecrübeye sahipken dolaylı yoldan eşleştirenlerin büyük çoğunluğunun 6-10 yıl tecrübeye sahip olduğu belirlenmiştir.

Tablo 11. Rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile ilişkilendirme durumu ile öğrencilerin yaşam boyu öğrenme konusunda cesaretlendirilme şekilleri arasındaki ilişki

Yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile nasıl ilişkilendiriyorsunuz?	Öğrencileri yaşam boyu öğrenme konusunda nasıl cesaretlendiriyorsunuz?				Toplam	X ²	sd	p
	Teknolojinin hızlı geliştiğini ve ayak uydurulması gerekliliğinden bahsediyorum	Öğrenmenin yaşı olmadığını belirterek örnekler veriyorum	İleri yaşlarda üniversite okuyan kişilerin hayatlarından bahsediyorum					
Doğrudan ilişkili	n 52 % 60,5	34 39,5	0 0,0	86 100,0	85,399	2	0,000**	
Dolaylı ilişkili	n 2 % 5,9	6 17,6	26 76,5	34 100,0				
Toplam	n 54 % 45,0	40 33,3	26 21,7	120 100,0				

**p<0.01

H3: Rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile ilişkilendirme durumu ile öğrencilerin yaşam boyu öğrenme konusunda cesaretlendirilme şekilleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile ilişkilendirme durumu ile öğrencileri cesaretlendirme şekli arasındaki ilişki ki-kare analizi sonucu anlamlı olduğu belirlenmiştir ($X^2=85,399$; $p=0,000$; $p<0.01$). Yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile doğrudan ilişkilendirenlerin büyük çoğunluğunun öğrencilerini teknolojik hızlı geliştiği ve ayak uydurması gerekliliğinden bahsederek cesaretlendirdiği, dolaylı yoldan eşleştirenlerin büyük çoğunluğunun ileri yaşlarda üniversite okuyan kişilerin hayatlarından bahsederek cesaretlendirdiği belirlenmiştir.

Tablo 12. Rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile ilişkilendirme durumu ile yaşam boyu öğrenmeyi öğrencilere aktarım şekilleri arasındaki ilişki

Yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile nasıl ilişkilendiriyorsunuz?	Yaşam boyu öğrenmeyi öğrencilere nasıl aktarıyorsunuz?				Toplam	X ²	sd	p
	Konferanslar	Seminerler	TEDX konuşmaları izleterek					
Doğrudan ilişkili	n 46 % 53,5	30 34,9	10 11,6	86 100,0	50,729	2	0,000**	
Dolaylı ilişkili	n 0 % 0,0	9 26,5	25 73,5	34 100,0				
Toplam	n 46 % 38,3	39 32,5	35 29,2	120 100,0				

**p<0.01

H4: Rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile ilişkilendirme durumu ile yaşam boyu öğrenmeyi öğrencilere aktarım şekilleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile ilişkilendirme durumu ile yaşam boyu öğrenmenin öğrencilere aktarım şekli arasındaki ilişki ki-kare analizi sonucu anlamlı olduğu belirlenmiştir ($X^2=50,729$; $p=0,000$; $p<0.01$). Yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile doğrudan ilişkilendirenlerin büyük çoğunluğunun konferanslar ile öğrencilere yaşam boyu öğrenmeyi aktardıkları, dolaylı yoldan eşleştirenlerin büyük çoğunluğunun TED-X konuşmalarını izleterek öğrencilere yaşam boyu öğrenmeyi aktardıkları belirlenmiştir.

Tablo 13. Rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile ilişkilendirme durumu ile öğrencilerin yaşam boyu öğrenme konusunda cesaretlendirilme şekilleri arasındaki ilişki

Yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile nasıl ilişkilendiriyorsunuz?	Mesleki rehberlik bir süreç olarak değerlendirildiği zaman bu süreçte öğrenci ve velilere yaşam boyu öğrenme felsefesini aktarmak için hangi çalışmaları yapıyorsunuz?				X ²	sd	p	
	İş başı eğitimlerini gezdirme	Halk eğitim kurumları ile koordinasyon	Üniversitelerin sürekli eğitim merkezlerinden yararlanma	Toplam				
Doğrudan ilişkili	n	17	31	38	86	43,150	2	0,000**
	%	19,8	36,0	44,2	100,0			
Dolaylı ilişkili	n	28	6	0	34	43,150	2	0,000**
	%	82,4	17,6	0,0	100,0			
Toplam	n	45	37	38	120	43,150	2	0,000**
	%	37,5	30,8	31,7	100,0			

**p<0.01

H5: Rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile ilişkilendirme durumu ile öğrenci ve velilere yaşam boyu öğrenme felsefesini hangi çalışmalar ile aktarılma arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile ilişkilendirme durumu ile öğrenci ve rehber öğretmenlere yaşam boyu öğrenme felsefesini aktarım şekli arasındaki ilişki ki-kare analizi sonucu anlamlı olduğu belirlenmiştir ($X^2=43,150$; $p=0,000$; $p<0.01$). Yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile doğrudan ilişkilendirenlerin büyük çoğunluğunun üniversitelerin sürekli eğitim merkezlerinden yararlanma ile öğrenci ve rehber öğretmenlere yaşam boyu öğrenme felsefesini aktardıkları, dolaylı yoldan eşleştirenlerin büyük çoğunluğunun iş başı eğitimlerini gezdirerek öğrenci ve velilere yaşam boyu öğrenme felsefesini aktardıkları belirlenmiştir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Rehber öğretmenlerin %71,7'sinin kadın, %28,3'ünün erkek, %38,3'ünün lisans, %61,7'sinin yüksek lisans mezunu, %27,5'inin 1-5 yıl tecrübe, %35,8'inin 6-10 yıl ve %36,7'sinin 11 yıl ve üzeri tecrübeye oldukları bu araştırmada bulgular alanyazın ışığında tartışılmaya çalışılacaktır. Rehber öğretmenlerin %70,8'inin öğrencileri farklı uluslararası programlara katılma hakkında bilgi verici, tanıtıcı ve teşvik edici çalışmalar yaptıkları belirlenirken %29,2'sinin ise bu tarz bir çalışma yapmadıkları belirlenmiştir. Rehber öğretmenlerin %58,3'ünün yaşam boyu öğrenmenin önemine sahip bireyler yetişmesi için fen ve teknoloji alanlarındaki gelişmeleri takip ederek onlarla gelişmeleri paylaştıkları, %41,7'sinin ise Avrupa'da bu alanlarda yapılan projeleri takip ederek öğrencilere paylaşarak katkılar sundukları belirlenmiştir. Bu bulgunun bir nedeni, araştırmanın çalışma grubunu oluşturanların mesleki rehberlikle doğrudan ilgili kişiler olmasıdır. Diğer bir neden rehber öğretmenlerin büyük çoğunluğunun yaşam boyu öğrenmeyi önemli görmesi sadece mesleki rehberlikle değil aynı zamanda mesleki bir gereklilik ve yetkinlikleri ile bilgiyi, bilimi takip etme ve güncel gelişmeleri sorumlu oldukları öğrenci ve topluma aktarma görevleri bulunduğu ile ilgili olabilir. Rehber öğretmenlerin %71,7'si yaşam boyu öğrenmeyi meslek rehberlik ile doğrudan ilişkilendirirken, %28,3'ünün dolaylı yoldan ilişkilendirdiği belirlenmiştir. Rehber öğretmenlerin %45'i öğrencilerin yaşam boyu öğrenme konusunda teknolojinin hızlı geliştiğini ve ayak uydurulması gerekliliğinden bahsederek cesaretlendirdiği, %33,3'ünün öğrenmenin yaşı olmadığını belirterek örnekler verdikleri, %21,7'sinin ise ileri yaşlarda üniversite okuyan kişilerin hayatlarından bahsederek yaşam boyu öğrenme konusunda öğrencileri cesaretlendirdiği belirlenmiştir. Bu bulgu rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmenin felsefesine sahip oldukları ve bu yönde çalışmalar yaptıklarının göstergesi olarak değerlendirilebilir. Rehber öğretmenlerin %38,3'ü yaşam boyu öğrenmeyi öğrencilere konferanslar ile aktardıkları, %32,5'inin seminerle ile aktardığı, %29,2'sinin ise TED-X konuşmalarının izleterek aktardıkları belirlenmiştir. Bu bulgunun bir

nedeni araştırmaya katılanların metropol kentte yaşıyor olmalarıdır. Bu açıdan değerlendirildiğinde her türlü eğitim olanağı, eğitim ile ilgili her türlü çalışmaya (ulusal ve uluslararası konferanslar, seminerler, sergiler, geziler, işbaşı eğitimler gibi mesleki gelişime yönelik her türlü faaliyet) erişilebileceği, doğrudan katılım sağlanabileceği bir merkezde bulunmaları olarak ifade edilebilir. Bu bağlamda rehber ğretmenler ‘Hayat Boyu ğrenme Strateji Belgesi’nde vurgulanan ulusal ve il düzeyi farkındalık çalışmalarını (HB Strateji Belgesi, 2014-2018), yazılı ve görsel medya yolu ile tanıtma (Yeşilyaprak, 2011) alışmalarını etkili şekilde yerine getirdikleri ifade edilebilir. Yaşam boyu öğrenmenin, hayatın her döneminde kişisel gelişim için fayda sağladığı (şahin & Arcagök, 2014), ‘psikolojik danışman adaylarının mesleki rehberliğin öğrencilere katkısına ilişkin algıladıkları metaforların incelenmesi’ çalışmasında Balcı (2017) psikolojik danışman adaylarının mesleki rehberliği ‘‘ışık, fener, pusula ve yol gösterici’’ gibi metaforlar ile ilişkilendirdiklerini ifade etmiştir. Bu bağlamda araştırmanın rehber öğretmenlerin %71,7’si yaşam boyu öğrenme düzeyini çok önemli görürken, %28,3’ önemli görmektedir bulgusu ile uyuşmaktadır. Öte yandan bu bulgu rehber öğretmenlerin büyük çoğunluğunun lisansüstü eğitim almış olmaları ile ilişkilendirilebilir. Bu bağlamda bilgi ve uzmanlık arttıa rehber öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile ilişkilendirmeleri, çalışmalarında yaşam boyu öğrenmeyi merkeze alıp, güncel ve fen-teknoloji odaklı yaklaşma düzeyleri artmış ve bunu da öğrencilerine bu yönde aktarma eğilimi göstermişlerdir. Bu bağlamda yaşam boyu öğrenmede teknolojiyi kullanımının non-formal veya mesleki gelişimle çok yüksek bir ilişkisi olduğunu, yaşam boyu öğrenmenin kişisel ve sosyal yönden beklenen hedeflere ulaşması için etkin rehberlik çalışmaları gereklidir (Tan & Morris 2006; Diker Coşkun, 2009).

Rehber ğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile ilişkilendirme durumu ile ğrenci ve rehber öğretmenlere yaşam boyu öğrenme felsefesini aktarım şekli arasındaki ilişki ki-kare analizi sonucu anlamlı olduğu belirlenmiştir ($X^2=43,150$; $p=0,000$; $p<0.01$). Yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile doğrudan ilişkilendirenlerin büyük çoğunluğunun üniversitelerin sürekli eğitim merkezlerinden yararlanma ile ğrenci ve rehber öğretmenlere yaşam boyu öğrenme felsefesini aktardıkları, dolaylı yoldan eşleştirenlerin büyük çoğunluğunun iş başı eğitimlerini gezdirek ğrenci ve velilere yaşam boyu öğrenme felsefesini aktardıkları belirlenmiştir. Bu bulgu Korkut (2007)’un yaptığı araştırmasında ‘‘psikolojik danışmanların lisans ya da lisansüstü eğitim durumlarına göre lisansüstü eğitim alanların aile görüşmelerine daha fazla önem verdikleri, grupla çalışmaları daha fazla yaptıkları, st eğitim kurumları hakkında bilgi vermek’’ olduğu gibi sonuçlar ile benzerlik göstermektedir.

Sonuç olarak bireylerin sahip olduğu mesleğin (kariyer durumlarının) şekillenmesi uzun soluklu aşamalar sonucunda gerçekleşmektedir. Kişisel ve mesleki gelişimi istihdamın artılması için ihtiyaç duyulan beceriler, doğru bilgiye ulaşması ve doğru tercihler yapması süreci yaşam boyu rehberlik anlayışının gerekliliğini ortaya koymaktadır (HB Strateji Belgesi, 2014-2018). Başka bir ifade ile bireyler artık tek bir meslekte ilerlemiyor, farklı alanlarda potansiyel sergileme çabası içindeler. Günümüz dünyasının sunduğu fırsatlar sayesinde ve büyük gerçek küreselleşmenin bir sonucu olarak bireyler sürekli bir yarışın içinde ve ülkelerde uluslararası rekabetle mücadele etmek durumundadır. Bu gerçeğin ekseninde yaşam boyu öğrenmenin ve mesleki rehberlik hizmetlerinin her zaman olduğundan daha önemli bir yere sahip olması gerektiği ifade edilebilir.

Bu araştırma İstanbul’da görev yapan rehber öğretmenler ile yapılmıştır. Gelecek araştırmalar için Türkiye’nin farklı şehirlerinde yapılması, eğitim olanaklarının daha az olduğu okulda görev yapan rehber öğretmenler ile çalışılması önerilebilir. Böylelikle kısıtlı imknlara rağmen yaşam boyu öğrenme çalışmalarının desteklenmesi ve mesleki rehberlik hizmetlerinin durumu tespit edilebilir. Başka bir araştırma nerisi de ğrenci görüşleri alınarak yaşam boyu öğrenme ve mesleki rehberlik çalışmalarının niteliğine yönelik çalışmalar yapılabilir. Son

olarak okullarda rehberlik hizmetleri sunulurken yaşam boyu öğrenme yaklaşımı ve felsefesine daha fazla vurgu yapılmalı ve bu hizmetler sunulurken veli ile ilişkiler bağlamında aileler ile işbirliği içinde bulunulmalı ve dolaylı olarak topluma doğru yayılan bir tutum benimsenmelidir.

KAYNAKÇA

- Akkuş, N. (2008). *Yaşam boyu öğrenme becerilerinin göstergesi olarak 2006 pisa sonuçlarının Türkiye açısından değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- Aksoy, M. (2013). Kavram olarak hayat boyu öğrenme ve hayat boyu öğrenmenin avrupa birliği serüveni. *Biliş Kış*(64), 23-48.
- Arcakök, S., & Şahin, Ç. (2014). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri düzeyinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16, 394-417.
- Bağcı, E. (2011). Avrupa Birliği'ne üyelik sürecinde Türkiye'de yaşam boyu eğitim politikaları. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(2), 139-173.
- Balcı, S. (2017. October). *Psikolojik danışman adaylarının mesleki rehberliğin öğrencilere katkısına ilişkin metaforik algılarının analiz edilmesi*. In ICPESS (International Congress on Politic, Economic and Social Studies).
- Berberoğlu, B. (2010). Yaşam boyu öğrenme ile bilgi ve iletişim teknolojileri açısından Türkiye'nin Avrupa Birliği'ndeki konumu. *Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi*, 5(2), 113-117.
- Budak, Y. (2009). Yaşamboyu öğrenme ve ilköğretim programlarının hedeflemesi gereken insan tipi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(3), 693-708.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegemakademi.
- Diker Coşkun, Y. (2009). *Üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Duman, A. (2006). Bazı eğitim bilimi kavramlarına ilişkin genel bir değerlendirme. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10, 7-8.
- Göksan, T. S., Uzundurukan, S., & Keskin, S. N. (2009). *Yaşam Boyu Öğrenme ve Avrupa Birliği'nin Yaşam Boyu Öğrenme Programları*. İnşaat Mühendisliği Eğitimi Sempozyumu. Antalya
- Güleç, İ., Çelik, S., & Demirhan, B. (2012, December). Yaşam boyu öğrenme nedir? Kavram ve kapsamı üzerine bir değerlendirme. *Sakarya University Journal of Education*, 2(3), 34-48.
- Gününç, S., Odabaşı, H., & Kuzu, A. (2012). Yaşam boyu öğrenmeyi etkileyen faktörler. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(2), 309-325.
- Katanalp, H. B., & Deniz, M. E. (2017). Farklı branş rehber öğretmenlerinin akademik iyimserlikleri ile mesleki benlik saygılarının incelenmesi. *İlköğretim Online*, 16(2), 814-825.
- Kıvrak , E. (2007). Avrupa Birliği ve Türkiye'de yaşam boyu öğrenme politikaları ve istihdam ilişkisinin değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Konakman Yavuz, G., & Yanpar Yelken, T. (2014). Eğitim fakültesi öğretim elemanlarının yaşam boyu öğrenme yeterliklerine ilişkin algıları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (H. U. Journal of Education)*, 29(2), 267-281.
- Korkut, F. (2007). Psikolojik danışmanların mesleki rehberlik ve psikolojik danışmanlık ile ilgili düşünceleri ve uygulamaları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(32), 187-197.
- Kurt, İ. (2000). *Yetişkin eğitimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Kuzgun, Y. (2006). *Meslek seçimi ve danışmanlığı*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- MEB. (2014). *Türkiye hayat boyu öğrenme strateji belgesi ve eylem planı (2014-2018)*. http://hbogm.meb.gov.tr//meb_iys_dosyalar/2014_12/23105226_hbostratejibelgesi_2014_2018.pdf adresinden 03.15.2019 tarihinde alındı.
- Polat, C., & Odabaş, H. (2008). *Bilgi toplumunda yaşam boyu öğrenmenin anahtarı: bilgi okuryazarlığı*. Küreselleşme, Demokratikleşme ve Türkiye Uluslararası Sempozyumu Bildiri Kitabı. Antalya. 05.03.2019 tarihinde <http://hdl.handle.net/10760/12661> adresinden alındı
- Samancı, O., & Ocakçı, E. (2017). Hayat boyu öğrenme. *Bayburt Eğitim Fakültesi*, 12(24), 711-722.
- Tan, C. L. (2006). Undergraduate college students, laptop computers, and lifelong learning. *The Journal of General Education*, 54(4), 316-338.
- Tan, H. (2000). Psikolojik danışma ve rehberlik teori ve uygulama. *Öğretmen Kitapları Dizisi*. İstanbul: MEB.
- Tileylioğlu, A. (2007). Türkiye'de hayat boyu öğrenme kavramı ve strateji belgesi taslağının sunumu. *Uluslararası Hayat Boyu Öğrenme Konferansı, 18-19 Nisan 2007*. Ankara: MEB Projeler Koordinasyon Başkanlığı.
- Turan, S. (2005). Öğrenen toplumlara doğru avrupa birliği eğitim politikalarında yaşam boyu öğrenme. *Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi*, 5(1), 87-98.
- Yeşilyaprak, B. (2010). Eğitimde rehberlik hizmetleri. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Yeşilyaprak, B. (2011). Mesleki rehberlik ve kariyer danışmanlığı: Kuramdan uygulamaya. Ankara: Pegem Akademi.
- Yeşilyaprak, B. (2012). Mesleki rehberlik ve kariyer danışmanlığında paradigma değişimi ve Türkiye açısından sonuçlar: Geçmişten geleceğe yönelik bir değerlendirme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(1), 97-118.

EXTENDED ABSTRACT

The aim of this study is to determine the opinions of counselors about life-long learning and to investigate how these opinions are conveyed to students in the context of vocational counseling.

The study is considered important in terms of evaluating how it is regarded in terms of vocational counseling, life-long learning tendencies and the importance of skills in terms of professional knowledge, skills and performance by school counselors who have an important role in schools in today's globalized world, where knowledge and competence gain top importance and competition are occasionally faced. Life-long learning takes place in different environments both inside and outside of the formal education system, as a result the importance of learning outside of school has increased (Bağcı, 2011). Utility of opportunities offered by life-long learning to people, development of skills is for ensurance of individuals having equal and open access to qualified learning experiences and different learning activities and education has the key role in providing access for this issue (Turan, 2005). In this context, life-long learning demonstrates a holistic approach to educational activities and defines access to learning responsibility shared as socially and individually (Kurt, 2000; Budak, 2009). Therefore, these objectives can be provided by vocational counseling services in the education process (Yeşilyaprak, 2010).

The study was conducted with a total of 120 counselors employed in Istanbul and selected through randomly sampling method and voluntary participation. In the study, the questionnaire technique which is one of the most commonly used data collection methods in social sciences was performed. In the questionnaire, 7 questions were asked to determine the opinions of school counselors on life-long learning in the context of vocational counseling. In the scope of the feedback submitted by the participants, 123 question forms were examined

carefully and as a result, 3 question forms which were found to be faulty and / or incomplete were removed and the remaining 120 question forms were included in the evaluation. Transferring of the data gathered from the questionnaire forms were analyzed through SPSS 25.0 programs. Descriptive analyzes such as frequency and percentage analysis were conducted and chi-square analyzes were performed to examine the correlation among the variables were used to determine the demographic and life-long learning status of the participants. Hypothesis of the study:

H1: There is a significant correlation between the school counselors' status of associating life-long learning with vocational counseling and their educational status.

H2: There is a significant correlation between the school counselors' associating life-long learning with vocational counseling and their experience levels.

H3: There is a significant relationship between school counselors' associating life-long learning with vocational counseling and ways to encourage students in life-long learning.

H4: There is a significant correlation between school counselors' associating life-long learning with vocational counseling and the way that they transfer life-long learning to the students.

H5: There is a significant correlation between the school counselors' associating life-long learning with vocational counseling with the activities that students and parents are trying to convey the philosophy of life-long learning.

The findings will be discussed in the light of the literature by the study including participants of 71,7% of the counselors were female, 28,3% were male, 38,3% were undergraduate, 61,7% were postgraduate, 27,5% had 1-5 years of experience, 35,8% 6-10 years of experience, 36,7% of the counselors had experience of 11 years and above. It was found that 70,8% of the counselors conducted informative, promotional and encouraging studies about participation in different international programs, but 29,2% did not do that kind of work. It was determined that 58,3% of the counselors follow the developments in the fields of science and technology so as to educate individuals who have the importance of life-long learning and share the developments with them, 41,7% of them share the projects in these areas in Europe and share them with the students. One reason behind this finding is that the participants of the study were directly related to vocational counseling. Another reason may be that the majority of school counselors consider that lifelong learning is important, not only with vocational counseling, but also with a professional requirement and competence, information, science, and transferring current developments to the students and society for whom they feel responsible. It was determined that 71,7% of the school counselors directly correlated life-long learning with vocational counseling, 28,3% indirectly correlated. It was determined that 45% of the counselors encouraged the students to learn about life-long learning by talking about developing technology rapidly and encouraging them to keep up, 33,3% of them gave examples saying that age was not the matter for learning, 21,7% of the participants stated that they encouraged students about life-long learning by mentioning of old people studying at university. This finding can be considered as an indicator that the school counselors have the philosophy of life-long learning and they perform in this way. 38,3% of the counselors reported that they conveyed life-long learning via conferences, 32,5% reported via seminar, 29,2% utilized TED-X lectures. One reason for this finding is that the participants live in the metropolitan city. From this point of view, they live in a place where all kinds of education opportunities can be reached as being in a center where all kinds of activities related to education (national and international conferences, seminars, exhibitions, trips, all kinds of activities for professional development such as on-the-job trainings) can be reached and directly attended. In this context, it can be stated that school counselors have effectively carried out their studies on national and provincial level awareness studies to introduce thorough printed and visual media(LLL Strategy Paper, 2014-2018), which are emphasized in

the Life-long Learning Strategy Document (Yeşilyaprak, 2011). Life-long learning provides benefit for personal development in every period of life (Şahin & Arcagök, 2014), in the study by Balcı (2017) examination of the metaphors perceived by the psychological counselor candidates on the contribution of vocational counseling to the students' vocational counseling of psychological counselor candidates associate them metaphors such as "light, lantern, compass and guide". In this context, 71,7% of the school counselors considered the level of life-long learning as very important, 28,3% of the participants regard as important and parallel with the findings. On the other hand, this finding can be related to the fact that the majority of the school counselors have received postgraduate education. In this context, as knowledge and expertise increased, school counselors' associating life-long learning with vocational counseling, took life-long learning to the center in their studies, increased the current and science-technology oriented approach levels, and showed a tendency to transfer this to their students in this way. In this context, it is necessary that the use of technology in life-long learning has a very high correlation with non-formal or professional development, and effective counseling is required for life-long learning to reach personal and socially expected goals (Tan & Morris 2006; Diker Coşkun, 2009). The correlation between the school counselors' associating life-long learning with vocational counseling and the way of transferring the philosophy of life-long learning to students and school counselors was found to be significant as a result of chi-square analysis ($X^2 = 43,150$; $p = 0,000$; $p < 0,01$). In conclusion, thanks to the opportunities offered by today's world, and as a result of the great real globalization, individuals have to fight against international competition in a continuous race and in national level. It can be stated that life-long learning and vocational counseling services are supposed to have a more important place in the axis of this fact than they were.

EK-1

Değerli Öğretmen,

Bu çalışma "*Rehber Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenmeye Yönelik Görüşlerinin Mesleki Rehberlik Bağlamında Ele Alınması*" konusunda akademik bir çalışmaya veri toplama amacıyla sizlere sunulmaktadır. Elde edilen veriler akademik amacının dışında hiçbir şekilde kullanılmayacak olup verdiğiniz her yanıt için teşekkür ederim.

DEMOGRAFİK BİLGİLER

Cinsiyetiniz: Kadın Erkek
Eğitim Durumu: Lisans Yüksek Lisans Doktora
Mesleki Tecrübeniz: 1-5 Yıl 6-10 Yıl 11 yıl veya üzeri

YAŞAM BOYU ÖĞRENMEYE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİZ

1) Öğrencileri farklı uluslararası programlara katılmaları hakkında bilgi verici, tanıtıcı ve teşvik edici çalışmalarınız var mı?

- A. Evet
B. Hayır

2) Yaşam boyu öğrenmenin önemine sahip bireyler yetişmesi için ne gibi katkılar sunuyorsunuz?

- A. Fen ve teknoloji alanlarındaki gelişmeleri takip ederek onlarla gelişmeleri paylaşıyorum
B. Avrupa'da bu alanlarda yapılan projeleri takip ederek öğrencilerimle paylaşıyorum

3) Yaşam boyu öğrenmeyi mesleki rehberlik ile nasıl ilişkilendiriyorsunuz?

- A. Doğrudan ilişkili

B. Dolaylı İlişkili

4) Mesleki rehberlik bağlamında meslek seçim sürecinde artan çeşitli seçenekler arasında öğrencileri yaşam boyu öğrenme konusunda nasıl cesaretlendiriyorsunuz?

A. Teknolojinin hızlı geliştiğini ve ayak uydurulması gerekliliğinden bahsediyorum

B. Öğrenmenin yaşı olmadığını belirterek örnekler veriyorum

C. İleri yaşlarda üniversite okuyan kişilerin hayatlarından bahsediyorum

5) Yaşam boyu öğrenmeyi öğrencilere nasıl aktarıyorsunuz?

A. Konferanslar

B. Seminerler

C. TEDX Konuşmaları

6) Mesleki rehberlik bağlamında meslekler açısından değerlendirildiğinde yaşam boyu öğrenmenin önemini ne düzeyde görüyorsunuz?

A. Çok Önemli

B. Önemli

C. Kararsızım

D. Önemsiz

E. Hiç Önemli Değil

7) Mesleki rehberlik bir süreç olarak değerlendirildiği zaman bu süreçte öğrenci ve velilere yaşam boyu öğrenme felsefesini aktarmak için hangi çalışmaları yapıyorsunuz?

A. İş başı eğitimlerini gezdirme

B. Halk eğitim kurumları ile koordinasyon

C. Üniversitelerin sürekli eğitim merkezlerinden yararlanma

Katkılarınız İçin Teşekkür Ederim

TIRSAN TREYLER SANAYİ TİCARET VE NAKLİYAT ANONİM ŞİRKETİ ÇALIŞAN PERSONELİNİN SERBEST ZAMANLARINI DEĞERLENDİRMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

A RESEARCH ON THE WAYS OF SPENDING LEISURE TIME OF THE STAFF OF TIRSAN COMPANY

Hüseyin TAŞÇI¹, Soner ALBAYRAK¹

¹Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Beden Eğitimi Anabilim Dalı
e-mail: husevintasci.1988sakarya@gmail.com

ÖZET

Çalışmanın amacı Tırsan Treyler San. Tic. ve Nak. A.Ş. çalışan personelin serbest zamanlarında uğraştıkları etkinlikler ve serbest zamanı değerlendirme alışkanlıklarının belirlenmesini oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma evrenini Tırsan Treyler San. Tic. ve Nak. A.Ş.'de çalışan (1100) personeller, örnekleme ise random yöntemi ile seçilmiş (200) personeller oluşturmaktadır. Çalışmada Tırsan Treyler San. Tic. ve Nak. A.Ş.'de çalışan personelin serbest zamanlarını değerlendirme alışkanlıklarını tespit etmeye yönelik bir anket uygulanmıştır. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde çalışan personelin kişilik özellikleri, ikinci bölümde ise personelin serbest zaman alışkanlıklarını tespite yönelik sorulara yer verilmiştir. Araştırma sonucunda deneklerin büyük bir çoğunluğu serbest zamanlarının olduğunu, ancak serbest zaman etkinliklerine yeterince katılmadıkları, kurumdaki serbest zaman etkinliklerine yönelik tesislerin nicelik ve nitelik bakımından yetersiz olduğu ve tesis ve zaman açısından imkân tanındığında serbest zamanı değerlendirmeye yönelik faaliyetlere daha çok katılacakları yolunda görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Araştırma kapsamına alınan personelin serbest zamanlarını değerlendirmede hangi sorunlarını giderdiklerine ilişkin görüşlerine bakıldığında, %35 “sosyal”, %24 “psikolojik”, %25 “fiziksel”, %16 “kültürel amaçlı” sorunlarını giderme şeklinde görüş bildirdikleri görülmüştür. Serbest zamanların çalışanların iş hayatına etkisi büyük çoğunluğu % 100 etkisi olduğu düşüncesinde oldukları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Serbest zaman, Çalışanlar, Tırsan.

ABSTRACT

The aim of the study is to determine the activities and free time habits of the personnel working in Tırsan company in their free time. The study population consists of 1100 personnel working at Tırsan and 200 personnel selected by random method. In the study, a survey was conducted to determine the free time spending ways of the personnel working at Tırsan. The questionnaire consists of two parts. In the first part, the personality traits of the personnel working and in the second section, the questions about determining the free time habits of the staff are included. At the end of the research, it was determined that the majority of the personnel had free time, but did not participate in free time activities, facilities for leisure time activities in the institution were insufficient in terms of quantity and quality, and that they were more likely to participate in activities to evaluate free time when facilities and time were allowed. When the opinions of the personnel included in the research on their free time problems are examined, it is showed that 35% of the staff stated “social”, 24% of the staff stated “psychological”, 25% of the staff stated “physical” and 16% of the staff stated “cultural”. The vast majority of employees believe that the effect of free time on working life is 100%.

Keywords: Free-time, Employees, Tırsan.

GİRİŞ

İnsanlar, var olduğundan bugüne dek, zamanı kendi inisiyatifleri dışında kullanmaktadırlar. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte, günümüzde toplumlar zamanı bilinçli olarak kullanmak için yeni araştırmalara yönelmişlerdir. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin, sanayileşme ile birlikte iş ve çalışma dışı zamanları birbirinden ayrılmaya başlamıştır. Boş zamanın çalışma dışı zaman olması, kişilerin çalışma süreleriyle boş zamanları arasındaki ilişkiyi belirlemektedir. Yani, kişilerin çalışma süreleri arttıkça boş zamanları azalmakta, çalışma süreleri azaldıkça boş zamanları artmaktadır. Yapılan araştırmalar, sanayileşmeyle birlikte

insanların yaptığı birçok işin makineler tarafından yapılmaya başlanmasının çalışma sürelerini azalttığını göstermektedir. Yine benzer araştırmalar, sanayileşmiş ülkelerde yaşam şartlarının iyileşmesi ve sağlık alanındaki gelişmeler ile birlikte insan ömrünün de uzadığını göstermektedir. İnsanlar geçmiş yıllara oranla daha az çalışmakta ve daha uzun süre yaşamaktadır. Bu tür gelişmeler, insanların serbest zamanlarında da bir artışa neden olmakta dolayısıyla boş zamanı artan insanlar daha fazla boş zaman faaliyetlerine katılma fırsatı bulabilmektedir (Demir & Çevirgen, 2006). Bu noktadan hareketle bu çalışmanın amacı Tırsan Treyler San. Tic. ve Nak. A.Ş.'de görev yapan personelin serbest zamanında uğraştıkları etkinlikler ve serbest zamanını değerlendirme alışkanlıklarının belirlenmesidir.

Serbest Zaman

Özgür katılımı ifade eden ve yaratıcı sonuçları olan serbest zaman insanları doğru deneyimlerle besleyerek ahlaki bakımdan sağlam karakterli ve erdemli kişiler olarak yetiştirir. Bu görüşü destekleyen Tolstoy'a göre de eğitimin temel ilkesi özgürlük olmalıdır (Tezcan, 1994).

Serbest zamanı iki tarafı keskin bir kılıca benzetmek mümkündür. Olumlu kullanılırsa kişisel ve toplumsal gelişim artar. Olumsuz kullanılırsa bunalım,başıbozukluk gibi sorunlar ortaya çıkar. Serbest zaman değerlendirmeleri, birey ve zaman kavramlarından yola çıkarak toplumun gelene etki eder. Kişiye kendi istekleri ve yetenekleri ölçüsünde, kapasitesini nasıl maksimum düzeyde kullanabileceğinin yollarını gösterir (Demir & Demir, 2006). Serbest zaman değerlendirmeleri, Latince anlamında olduğu gibi, kişi için yeniden yapılanma süreci anlamına gelmektedir. Kimi sebeplerden dolayı zaman içerisinde bireyde meydana gelen ruhsal ve fiziksel eskimeler serbest zaman faaliyetlerinin moral değerler, verimlilik ve motivasyon üzerindeki etkisi sayesinde kişiyi yeniden canlandırarak, kişinin iş ve sosyal yaşama daha aktif olarak katılmasını sağlamaktadır (Karaküçük, 1999).

Serbest Zaman Kavramı ile Boş Zaman Kavramı

Boş zaman kavramı, düşüncede hoşnutluk yaratan, arzu edilen zamanı ifade etmektedir (Freyssinger, 1995). Mieczkowski serbest zamanı (free); hiçbir faaliyette bulunulmadan geçirilen zaman olarak, boş zamanı (leisure) Serbest zaman (free) ve boş zaman (leisure) kavramları birbirlerine çok yakın kavramlar olup, diğer dillerden Türkçe' ye tercümelerinde tam karşılıklarının bulunmaması nedeniyle tartışmalara yol açabilmektedir. Özel sayılabilecek nitelikteki faaliyetlere katılarak geçirilen zaman şeklinde ifade etmiştir. Boş zamanın bazı özellikleri şunlardır (Mieczkowski, 1990); Dıştan gelen zorlamalara bağlı kalmadan bireysel kontrolün sağlandığı, eğlenme, hoşnutluk, mutluluk duygusu uyandıran, herhangi bir ücretin alınmadığı, kendi kendine olan, tatmin edici deneyimlerin yaşandığı zaman aralığıdır. Belirtilen özellikler nedeniyle, birçok filozof ve sosyoloğa göre boş zamanın tanımını yapmak oldukça zor bir iştir. Çünkü boş zaman sübjektif bir yapıya sahiptir. Boş zamanla ilgili tanımlar da tanımın içerdiği amaca göre değişiklik gösterecektir (Hall & Page, 1999)

Boş Zaman, Rekreasyon ve Spor İlişkisi

Var olmakla ilgili zaman kavramı, insanın daha çok temel fizyolojik ihtiyaçlarını ve hayatını devam ettirmek için gerekli olan eylemleri yapmak için harcadığı zaman olarak tarif edilebilir. Geçimle ilgili zaman ise; çalışma ve ekonomik giderlerin karşılanması amacıyla harcanan zamandır. Bu iki kavram günümüz insanların hemen hepsi için zorunludur. Fakat gelişen dünya şartlarında insanlar ağır çalışma şartlarında kendilerine özel bir zaman dilimine de ihtiyaç duymaktadır. Bu ihtiyaç insanlara boş zaman kavramını hatırlatmıştır.Bugün dünyanın en ileri toplumları dahi boş zaman konusunda ek taleplerde bulunarak kendilerine ait boş zamanları artırma çabası içindedir. "Amerika da bir kişi büro işini bitirdikten sonra geri kalan zamanını, ay ışığında dinlenme (üretim süresi), arabanın korunması, çimenlik, kayık ve mutfak (bakım süresi), uyku (uyuma süresi) için ayırır ve eğlence (boş zaman) için ise

gerçekten çok az zaman kalmaktadır. Bir kişinin daha fazla sahip olduğu malların tüketimi zamanı gerektirdiğinden; yemek yeme zamanı, ailede geçirilen zaman gittikçe azalmaktadır. Bunun başka belirtileri olarak, insanların kitaplar ve resimler gibi kültürle ilgili malları satın alacağını fakat bunları ne okuyacak ne de seyredecek zamanları olmayacağını söyleyebiliriz. Bir sonuç olarak, Amerikalılar gün geçtikçe, zamana mallardan daha çok değer vermeye başlamışlardır. Zamanın gittikçe kıtlaşması, bizim gelirlerimizi daha fazla artırmamızla ilgili çabamızın zamanla azalmasına yol açabilir (Kotler, 1972).

Spor, rekreasyon faaliyetleri arasında en fazla tercih gören alanlardan biri özelliğini taşımaktadır. Çünkü spor her yaşta ve cinsten olan insanların her türlü rekreatif ihtiyaçlarına cevap verebilmektedir. Spor açık veya kapalı alanlarda, araçlı veya araçsız, hafif veya sert, ferdi veya gruplu, zamana karşı veya zaman önemli olmadan, özellikleriyle çeşitliliği, değişkenliği ve toplumsallığıyla insanlara birçok alternatifler sunabilmektedir. İnsanların doğaya, maceraya, vücut güzelliği ve sağlık gibi birçok değerlere önem verdiği günümüzde, spor önemli bir rekreasyon aracı olmuştur. Bu anlayışla sporun dağcılık, yüzme, bisiklet, tenis, trekking, jogging, rafting, badminton gibi branşlarında ilginin daha fazla yoğunlaştığı görülmektedir. İlginin yoğunlaştığı bu spor branşlarının yarışma ve rekabetten çok, doğaya ve maceraya yönelik, bireysel, fazlaca vücut sentezine dayalı branşlardan olması rekreasyonel amaçlı yapılan sporların, geleneksel bazı sporlara nazaran daha fazla tercih gördüğünün nedenlerini koymaktadır (Karaküçük, 1995).

Spor Tesislerinin Rekreasyonel Kullanımı

Ekonomik güçlükler karşısında günümüz spor politikası, artık mevcut altyapıdan yoğun ve akılcı biçimde faydalanmaya ağırlık veren ve kendini hissettiren yenileme ve onarım faaliyetine bağlı bir yönetim değişikliğine tanık olmaktadır. Başka bir ifadeyle, ekonomik problemler yüzünden ülkeler, mevcut tesislerden azami ölçüde istifade etmeye zorlanmaktadır (İmamoğlu, 1989).

Spor Yapmanın Fiziksel ve Zihinsel Faydaları

Spor yapmanın fizyolojik açıdan birçok faydası olduğu gibi; mental açıdan da önemli faydaları vardır. Düzenli olarak spor yapan insanlarda; şeker hastalığı, kolesterol ve kalp hastalıkları riski önemli ölçüde azaldığı gibi; yaşlanma ve bunama riski de büyük azalma gösterecektir. Gerek koşu, gerek dövüş sanatları gerekse su sporları gibi spor türleri, vücudun direncini de arttırdığı gibi; yağ yakımını da hızlandırır. Spor yapmanın en önemli faydaları şunlardır; Fiziksel gücü arttırdığı gibi; vücudun direncini de artırarak hastalıklara karşı daha güçlü olmayı sağlar. Spor yapmak, zihinsel uyanıklığı arttırarak, fiziksel olarak olduğu gibi mental olarak da büyük fayda sağlar. Beyne sürekli olarak oksijen gönderildiği için; düşünme hızı artar ve hafıza sorunları önemli ölçüde azalır. Kalp ve damar hastalıklarının oluşmasını ya da gelişmesini büyük ölçüde engeller. Kalbin daha verimli kan pompalamasını sağlar, pıhtılaşmayı hızlandırır, kandaki yoğunlaşmayı azaltır. Özellikle kadınlarda görülen ve kemik erimesi olarak bilinen hastalığın önüne geçer. Spor yapmak iştahı düzenler, aşırı kiloların oluşmasının önüne geçer ve vücuttaki yağ oranını azaltarak kas oranını artırır. Sporun faydaları arasında; stresin azalması ve verimli düşüncenin artması gibi mental değişiklikler de vardır. Düzenli olarak spor yapmak, özgüveni arttırdığı gibi; bilhassa takım sporları sosyallik kazandırdığı gibi insan ilişkilerinde daha başarılı olmayı sağlar. Uyku düzenini de sağlayan spor, daha kolay, verimli ve rahat uyumayı sağlar. Sigara ve alkol bağımlılıklarını minimum düzeye indirerek, sağlık açısından önemli bir katkı sağlar. Spor yapmak, vücudun dik durma kabiliyetini geliştirdiği gibi; dayanıklılığı artırır ve düzenli beslenme ile birleştiğinde kemik gelişimine önemli katkıda bulunur. Düzenli olarak spor yapan insanların, kalp krizi sonrası hayatta kalma başarısı, spor yapmayanlara oranla çok daha fazladır (Yılmaz, 2018).

MATERYAL VE METOT

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada Tırsan Treyler San. Tic. ve Nak. A.Ş.'de çalışan personelin serbest zamanlarını değerlendirme alışkanlıklarını tespit etmek amaçlandığı ve anket yapıldığı için betimsel araştırma türlerinden tarama modeli kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evrenini Tırsan Treyler San. Tic. ve Nak. A.Ş.'de çalışan 1100 personel, örneklemini ise random yöntemiyle seçilmiş 200 personel oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları ve Yöntemleri

Çalışmada Tırsan Treyler San. Tic. ve Nak. A.Ş.'de çalışan personelin serbest zamanlarını değerlendirme alışkanlıklarını tespit etmeye yönelik bir anket uygulanmıştır. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde çalışan personelin kişisel özellikleri, ikinci bölümde ise personelin serbest zaman alışkanlıklarını tespitiye yönelik 11 soruya yer verilmiştir.

İstatistiksel Analiz

Anketlerden elde edilen verilerin dağılımlarını ve frekanslarını belirten grafikler ile yüzde hesapları, istatistik analizleri ve yorumları yapılarak tablolaştırılmış ve değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Tablo 1. Çalışan Personelin Cinsiyeti

Cinsiyetiniz	(N)	%
Erkek	190	90
Bayan	10	10
Toplam	200	100

Tablo 1'de çalışmaya katılan personellerin %90'ının erkek, %10'unun ise bayan olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Personelin Rekreatif Faaliyetleri Tanımlama Oranları

Rekreatif Faaliyetleri nasıl buluyorsunuz?	(N)	%
Başarılı buluyorum	156	78
Başarısız buluyorum	44	22
Toplam	200	100

Tablo 2'ye bakıldığında, deneklerin %80'e yakının rekreatif faaliyetleri başarılı bulduğu, %22'sinin ise başarısız bulduğu görülmektedir.

Tablo 3. Personelin Kurumda Serbest Zamanlarına Yönelik Rekreatif Çalışmalar Üzerine Görüşleri

Rekreatif çalışmalar yapılmakta mıdır?	(N)	%
Evet	174	87
Hayır	26	13
Toplam	200	100

Tablo 3'de, kurumun serbest zamana yönelik çalışmalarını olup olmadığına katılımcıların %87'si evet, %13'ü ise hayır cevabını vermiştir.

Tablo 4. Personelin Serbest Zamanları Değerlendirmesinde İş Hayatına Etkisine İlişkin Görüşleri

Serbest Zamanın İş Hayatına Etkisine İlişkin Görüşler	(N)	%
Başarıyı artırır	200	100
Başarıyı düşürür	-	-
Hiçbir etkisi yoktur	-	-
Toplam	200	100

Tablo 4 incelendiğinde, deneklerin tamamının (%100) serbest zamanların iş hayatına etkisinin başarıyı artırıcı olduğu yönünde görüş birliğine vardıkları görülmektedir.

Tablo 5. Çalışanların Serbest Zaman Etkinliklerinde Hangi Sorunlarını Giderdiklerine İlişkin Görüşleri

Hangi Sorunlarınızı Gideriyorsunuz	(N)	%
Fiziksel	50	25
Psikolojik	48	24
Sosyal	70	35
Kültürel	32	16
Toplam	200	100

Tablo 5’de verilere göre, katılımcıların %35’i “sosyal”, %24’ü “psikolojik”, %25’i “fiziksel”, %16’si “kültürel” nitelikli sorunlarını giderdikleri şeklinde görüş belirttikleri tespit edilmiştir.

Tablo 6. Çalışanların Serbest Zamanları Değerlendirmeye Yönelik Etkinlik Türleri

Katıldığınız Etkinlik Türleri	(N)	%
Salon Sporları (Voleybol, Fitness, Karate vb.)	48	24
Müzik	32	16
Halk Oyunları	18	9
Masa Tenisi, Satranç, Tavla	60	30
Gezi	22	11
Eğlence, Tiyatro, Sinema	20	10
Toplam	200	100

Tablo 6’da, serbest zamanı değerlendirmeye yönelik etkinlik türü olarak; katılımcıların % 30’u “masa tenisi, satranç, tavla”, %24’ü “salon sporları”, %16’sı “müzik”, %11’i “gezi”, %10’u “Eğlence, tiyatro, sinema” ve % 9’u “halk oyunları” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 7. Personelin Serbest Zaman Etkinliklerine Yeterince Katılmama Nedenleri

Serbest Zaman Etkinliklerine Yeterince Katılmama Nedenleri	(N)	%
Serbest zamanları değerlendirmek gibi bir alışkanlığım yok	26	13
Araç-gereç malzemeler yeterli değil	46	23
Etkinlikleri değerlendirecek yetkililer konuyla ilgili değil	28	14
Serbest zamanların değerlendirme isteklerimizle ilgilenen yok	26	13
Kurumda istediğim tür etkinlikler yok	12	6
Programları bana uymuyor	14	7
Tesisler yeterli değil	48	24
Toplam	200	100

Tablo 7 incelendiğinde; personelin serbest zaman etkinliklerine yeterince katılmama nedenleri olarak; % 6’sı “kurumda istediğim tür etkinlikler yok”, % 13’ü “boş zamanları değerlendirmek gibi bir alışkanlığım yok”, % 23’ü “araç- gereç malzemeler yeterli değil”, % 14’ü “etkinlikleri değerlendirecek yetkililer konuyla ilgili değil”, % 7’si “programları bana uymuyor”, % 24’ü “tesisler yeterli değil”, % 13’ü “serbest zamanların değerlendirme isteklerimizle ilgilenen yok” şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 8. Personelin Kurumdaki Tesislerin Verimli Bir Şekilde İşletilmesi İçin Hangi Şartların Oluşturulması Gerektiğine İlişkin Görüşleri

Tesislerin Verimli İşletilmesi Hangi Şartlara Bağlıdır	(N)	(%)
Eğitilmiş personel	108	54
Serbest zaman etkinliklerin öneminin anlatılması	52	26
Tesislerin işleyecek duruma getirilmesi	40	20
Toplam	200	100

Tablo 8’deki analize göre, denekler kurumdaki tesislerin verimli işletilmesi için katılımcıların %54’ü “eğitilmiş personel” şartının sağlanmasına yönelik yanıt verirken; % 20’si “tesislerin işleyecek duruma getirilmesi”, ve % 26’sı “serbest zaman etkinliklerin öneminin anlatılması” şeklinde görüş belirtmişlerdir.

Tablo 9. Personelin Kurum Dışında Katıldığı Serbest Zaman Etkinliklerine İlişkin Görüşleri

Kurum Dışında Katıldığınız Serbest Zaman Etkinlikleriniz	(N)	%
Spor	80	40
Müzik	36	18
Sinemaya, Tiyatroya gitmek	38	19
Yabancı dil kursu, bilgisayar	22	11
Vücut geliştirme	24	12
Toplam	200	100

Tablo 9’deki verilere göre, çalışan personel kurum dışındaki katıldığı serbest zaman etkinliklerine ilişkin olarak %40’ı “spor yapmak”, %19’u “sinemaya, tiyatroya gitmek”, %12’si “vücut geliştirmeye gitmek”, %11’i “yabancı dil kursu, bilgisayar”, %18’i “müzik” katılabilecekleri şeklinde cevap verdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 10. Personel En Çok Serbest Zaman Etkinliklerine Hangi Nedenlerle Katıldıklarına İlişkin Görüşleri

Serbest Zaman etkinliklerine Hangi Nedenle Katılmaktasınız?	(N)	%
Yeteneklerime uygun olduğun için	42	21
Arkadaşlarla birlikte olabiliyorum	60	30
Fazla para harcamamı gerektirmiyor	28	14
Güzel bir ortam var	32	16
Etkinlik yapabileceğim tesis araç-gereç müsait	38	19
Toplam	200	100

Tablo 10'a Bakıldığında, denekler en çok serbest zaman etkinliklerine hangi nedenle katıldıklarına ilişkin; %30'u "arkadaşlarla birlikte olabiliyorum", %16' sı "güzel bir ortam var", %21'i "yeteneklerime uygun olduğu için", %14'ü "fazla para harcamamı gerektirmiyor", %19' "etkinlik yapabileceğim tesis araç-gereç müsait" cevabını verdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 11. Serbest Zamanları Değerlendirme Sizde Nasıl Bir Etki Bırakıyor? Sorusuna İlişkin Değerler

Serbest Zamanları Değerlendirme Sizde Nasıl Bir Etki Bırakıyor?	(N)	%
Dinlendirici buluyorum	36	18
Eğlenceli ve heyecan verici buluyorum	20	10
Rahatlatıcı ve can sıkıntısından uzaklaştırıcı buluyorum	16	8
Çevrem genişliyor	8	4
Motivasyonumu artırıyor	120	60
Toplam	200	100

Tablo 11'e bakıldığında yukarıdaki verilere göre, katılımcıların çoğunluğu (%60) serbest zamanların denekler üzerindeki etkisinin motivasyonu artırıcı etkisi olduğunda görüş birliğine varırken; %18'i dinlendirici, %8'i can sıkıntısından uzaklaştırıcı, %10'u eğlenceli ve heyecan verici, %4'ü çevreyi genişletici olarak yorumlamıştır.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Rekreasyon kavramı devletlerin ve bütün insanların gündemine ileriki yıllarda daha fazla girecektir. Çünkü işsizlik ve bunun sonucunda her gün ağırlaşan çalışma şartları çalışan kesimin dinlenme, eğlenme vb. ihtiyaçlarını daha fazla öne çıkaracaktır. Rekreatif talepler yalnızca insanların ihtiyacı olmakla kalmamış, devletlerde çalıştırdıkları insanlardan daha fazla verim elde etmek için bu konudaki yatırımlarını artırarak hızlandırmışlardır. Gelişmiş ülkeler de doğa, çevre, turizm, sağlık gibi konulara ağırlık verilmesi ve burada yaşayan insanların bilinçlenmesi tesadüfi değildir. Bu bilinç rekreasyonun daha geniş kitlelere yayılması açısından olumlu etkide bulunacaktır. Kamu ve özel kesimdeki kurum ve kuruluşlar çalışanlarını rekreatif faaliyetlerden faydalandırmak için çeşitli etkinlikler düzenlemekte hatta ciddi bütçeler ayırmaktadır (Ceyhun, 2008).

Rekreasyonel faaliyetlerin uygulanacağı mekânlar özenle seçilmeli, proje ve imar planlamalarında çevre ile uyumlu daha yeşil, doğaya saygılı ve doğayla bütünleşen, kullanım alanı olarak ihtiyaçları karşılayan 10 yıl sonrasına değil belki 50 yıl sonraya hitap eden tesisler yapılmalıdır. Tesislerin yapımında yan hizmet birimleri ve sosyal hizmet binaları (Kafe, w.c, duş, soyunma odaları, sağlık odası, ısınma salonu, sauna vb.) da ayrıntılarıyla düşünülmelidir. Rekreasyonel tesislerin ve hizmetlerin bulunduğu yerlerde, özellikle hassas kıyı bölgelerinde doğru yapılandırılmış tesislerin bulunması faydalı olmaktadır. Bu tesislerdeki aktif rekreasyon alanları aynı zamanda çevrenin doğal yapısının korunması içinde bir araç olarak kullanılabilir (Daly, 2000).

Çalışma kapsamına alınan personelin, %90'ı Erkek, %10'u Bayan oldukları tespit edilmiştir (Tablo 1). Personelin serbest zamanlarının değerlendirilmesinde iş hayatına etkisine ilişkin görüşlerine bakıldığında %100'ü başarıyı arttırdığı şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir (Tablo 4). Rekreasyonun çalışmaya olan paralelliği ya da ilişkisi, rekreasyon faaliyetlerinin fiziksel ve zihinsel alanlarda çalışanlar üzerinde olumlu etki yaratarak, kişinin çalışma verimini artırması noktasında yoğunlaşmaktadır. Bu noktadan hareketle deneklerin bu yolda görüş bildirmelerinin olumlu bir sonuç olduğu söylenebilir. Araştırma kapsamına alınan personelin serbest zamanlarını değerlendirmede hangi sorunları giderdiklerine ilişkin

görüşlerine bakıldığında büyük bir çoğunluğunun (%35'i) sosyal, %25'nün fiziksel amaçlı sorunlarını giderme şeklinde görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Bozatay (1998) yaptığı çalışmada, Çanakkale ilinde bulunan devlet memurlarının katıldığı boş zaman etkinliklerinin sorunlarını giderilmesindeki etkisine yanıtlarda psikolojik (%27,5), sosyal (%27), fiziksel (%18), kültürel (%15,8) şeklinde cevap verilmiştir. Bu çalışma araştırma sonuçları ile paralellik arz etmektedir.

Deneklerin kurumdaki serbest zamanlarını değerlendirmeye yönelik etkinlik türü olarak büyük bir çoğunluğunun (%30'u) "masa tenisi, tavla, satranç" sporu ile uğraştıkları tespit edilmiştir. Bu sonuca göre kurumda serbest zaman etkinliklerine yönelik olarak masa tenisi ile ilgili araç ve malzemenin bulunmasından kaynaklandığı söylenebilir.

Personelin, serbest zaman etkinliklerine yeterince katılıp katılmadıklarına ilişkin soruya %47'si tesisler ve araç gereç ve malzeme yeterli değil cevabını verirken, %6'sı kurumda istediği türde etkinliğin olmadığını, %13'ü ise serbest zamanları değerlendirmek gibi bir alışkanlığın olmadığı şeklinde görüş bildirmişler.

Göktaş (2007) Balıkesir Vergi Daire Başkanlığı'nda yaptığı çalışmada, deneklerin etkinliklere katılmama nedenlerinin kurumda istediği türde etkinliğin olmadığı, isteklerine cevap verecek kişilerin olmadığı ve araç gereç ve malzemenin yeterli olmadığı tespit edilmesi araştırma sonuçları ile paralellik arz etmektedir. Bu sonuçlardan hareketle kurumda çalışanların bu tür faaliyetleri ile ilgili ihtiyaçları karşılayacak programların yapılması, araç gereç ve malzemenin temini ve personelin istihdam edilmesi çalışanların daha çok serbest zaman etkinliklerine katılmasını sağlayacağı ve dolayısıyla çalışma verimini arttıracığı söylenebilir.

Serbest zamanların değerlendirilmesinin iş hayatına motivasyonu artırıcı yönde etkisinin olduğu belirlenmiştir. Kurumdaki serbest zamanı değerlendirmeye yönelik olarak çalışanların "Tavla, masa tenisi" sporuyla uğraştıkları, serbest zaman etkinliklerine yeterince katılmadıklarını ve bunun nedeni olarak kurumda araç-gereç ve malzemenin yeterli olmadığını belirtmişlerdir.

Araştırma sonuçlarına göre; uygulamaya yönelik olarak kurumun araç-gereç, malzeme ve spor tesislerinin yeterli düzeyde olmayışı ve bunun bir sonucu olarak da personelin kurumun tesislerinde serbest zaman etkinliklerine katılmadıkları, Tırsan Treyler San. Tic. ve Nak. A.Ş.'nin serbest zaman etkinliklerine önem vermediği tespit edilmiştir. Görev yapan personelinin aktif rekreasyonel yaşama yönlendirilmesi, serbest zamanlarının farkına varmalarının sağlanması, kurumda bu tür etkinlikler yapabilecek formal ya da informal organizatör birimlerinin oluşturulması, tesislerin işletilecek duruma getirilmesi ve serbest zaman faaliyetleri için programların ayarlanması gerekliliği ortaya konmuştur.

KAYNAKLAR

Bozatay, H. (1998). *Devlet memurlarının rekreatif faaliyetleri üzerine bir araştırma*. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü. Sakarya.

Ceyhun, S. (2008). Spor tesislerin rekreatif açıdan kullanımı. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 16(1).

Daly, J. (2000). *Recreation and sport planning and design*. Second Edition. USA: Human Kinetics.

Demir, C., & Cevirgen, A. (2006). *Turizm ve çevre yönetimi: Sürdürülebilir gelişme yaklaşımı*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Demir, C., & Demir, N. (2006). Bireylerin boş zaman faaliyetlerine katılmalarını etkileyen faktörler ile cinsiyet arasındaki ilişki: Lisans öğrencilerine yönelik bir uygulama. *Ege Academic Review*, 6(1), 36-48.

freysinger, v. j. (1995). the dialectics of leisure and development for women and men in Mid-life: An interpretive study. *Journal of Leisure Research*, 27(1), 61-84.

- Göktaş, Z. (2007). Vergi dairesi başkanlığında çalışan personelin boş zamanlarını değerlendirmesi üzerine bir araştırma. *Spor Yönetimi ve Bilgi Teknolojileri Dergisi*, 2(2).
- Hall, C. M.& Page, S.J. (1999). *The geography of tourism and recreation*. Routledge.
- İmamoğlu, A. F. (1989). *Spor tesisleri işletme politikası*. *TASK Dergisi*, 29–30.
- Karaküçük, S. (1995). *Rekreasyon, boş zamanları değerlendirme, kavram kapsam ve bir araştırma*. Ankara: Seren Matbaacılık Yayınları.
- Karaküçük, S. (1999). *Rekreasyon boş zamanları değerlendirme*. Ankara.
- Kotler, P. (1972). *Marketing management: Analysis, planning and control*. New York: Prentice Hall Inc.
- Mieczkowski, Z. (1990). *World trend in tourism and recreation*. New York: Peter Lang Publishing.
- Tezcan, M. (1994). *Boş zamanların değerlendirilmesi sosyolojisi*. Ankara: Atilla Kitabevi.
- Yılmaz, H. (2018). *Spor yapmanın önemi nedir?, Sporun faydaları nelerdir?* <http://www.pozitifblog.com/spor-yapmanin-faydalari-nedir/> Erişim tarihi 10.05.2019.

EXTENDED ABSTRACT

The concept of recreation will enter the agenda of states and all people more in the coming years. Because unemployment and working conditions which result in heavy work every day will further emphasize needs of staff such as rest and leisure time activities. Recreative demands are not only the needs of people, but also investments which can be used to gain more efficiency from the people which they work in the states. In developed countries, it is not a coincidence to focus on issues such as nature, environment, tourism, health and awareness of the people living there. This consciousness will have a positive effect on the spread of recreation to the wider masses. Public and private institutions and organizations organize various activities in order to benefit from recreational activities and even allocate serious budgets. The places where the recreational activities will be implemented should be selected carefully, and in the project and zoning plans, the facilities should be made according to the environment, respecting the nature. Also they should be designed to meet the needs of future working conditions.

The aim of the study is to determine the activities and free time habits of the personnel working in Tırsan company in their free time. The study population consists of 1100 personnel working at Tırsan and 200 personnel selected by random method. In the study, a survey was conducted to determine the free time spending ways of the personnel working at Tırsan. The questionnaire consists of two parts. In the first part, the personality traits of the personnel working and in the second section, the questions about determining the free time habits of the staff are included. At the end of the research, it was determined that the majority of the personnel had free time, but did not participate in free time activities, facilities for leisure time activities in the institution were insufficient in terms of quantity and quality, and that they were more likely to participate in activities to evaluate free time when facilities and time were allowed. Based on these results, it can be said that the programs to meet the needs of the employees, the provision of tools, equipment and materials, and the recruitment of the relevant personnel will enable the employees to participate in more free time activities and thus increase the working efficiency. When the opinions of the personnel included in the research on their free time problems are examined, it is showed that 35% of the staff stated “social”, 24% of the staff stated “psychological”, 25% of the staff stated “physical” and 16% of the staff stated “cultural”. The vast majority of employees believe that the effect of free time on working life is 100%.

In conclusion, it has been determined that evaluating free time has a positive effect on motivation. In order to spend the free time in the institution properly, the employees stated that they were playing games such as backgammon, table tennis, not participating in leisure

time activities enough, and that this was because the equipment and materials were not sufficient in the institution. It has been revealed that the staff should be directed to active recreational life, and in order to make them realize their free time, institutions should establish formal or informal organizer units that can perform such activities in the institutions.

REKREASYONEL SPOR MERKEZLERİNİN WEB SİTELERİNİN HALKLA İLİŞKİLER FAALİYETLERİ KAPSAMINDA İNCELENMESİ

ANALYSIS OF THE WEBSITES OF RECREATIONAL SPORTS CENTERS WITHİN THE CONTEXT OF PUBLIC RELATIONS PRACTICES

Oktay YİĞİT¹

e-mail: oktay.yigit@kavram.edu.tr

¹Lecturer, İstanbul Kavram Vocational College, Department of Sport Management

ÖZET

Bu araştırmanın amacı günümüzde önemli bir spor endüstrisi aracı olarak ortaya çıkan rekreasyonel spor merkezlerinin web siteleri oluşturulurken halkla ilişkiler faaliyetlerine (tanıtım ve tanıma) ne kadar yer verdiklerini web sitesi analiz yöntemi kullanarak tespit etmek ve varsa uygulamalardaki eksiklikleri belirleyip, öneriler sunmaktır. Araştırmada İstanbul ilinde bulunan n=(31) spor işletmelerinin web siteleri incelenmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak R. Gibson ve Ark., tarafından 2003 yılında geliştirilen kurumsal web siteleri analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu araştırmada, R. Gibson ve ark., tarafından geliştirilen kurumsal web sitesi analizi yönteminin halkla ilişkilerin tanıtım ve tanıma faaliyetlerini tespit etmek için bilgi aktarma işlevi, kurum içi ve kurum dışı haberleşme ağı işlevi, katılımçılık işlevi indeksleri kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 23 programında istatistiksel olarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda rekreasyonel spor merkezlerinin bilgi aktarma işlevi indeksinden aldığı puanların ortalaması 7.22 ±1.80 (0-15), kurum içi ve kurum dışı ağlara bağlantı indeksinden aldığı puanların ortalaması 1.09 ±0.030 (0-10), Katılımçılık İşlevi indeksinden aldığı puanların ortalaması 2.64 ±1.22 (0-n) olarak tespit edilmiştir. Bu nedenle spor işletmelerinin web sitelerinin halkla ilişkiler kapsamında tanıtım fonksiyonları anlamında orta derecede yeterli fakat tanıma fonksiyonları açısından yetersiz kaldığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Rekreasyon, Spor İşletmeleri, Halkla İlişkiler, Web Sitesi

ABSTRACT

The purpose of this study is to determine how much the websites of recreational sports centers, which have emerged as an important tool of sports industry, include public relations activities (publicity and acknowledgment) in their construction process by using the website analysis method, and also to determine the deficiencies in practice (if any) and offer suggestions. Within the scope of the study, the websites of n=31 sports organizations in the city of İstanbul, Turkey were examined. As the data collection tool of the study, the corporate websites analysis method, which was developed by R. Gibson et. al. in 2003, was utilized. In this study, the information relaying function, the in-company and out-of-company communication network function and participation function indices were utilized within the scope of the corporate website analysis method, which was developed by R. Gibson et.al, in order to determine the publicity and acknowledgment activities of public relations. The data acquired from the website analysis method were statistically analyzed in the SPSS 23 program. The results of the study reveal that the average of the points that recreational sports centers got from the information relaying function index is 7.22 ±1.80 (0-15), the average of the points that recreational sports centers got from the in-company and out-of-company communication network function is 1.09 ±0.030 (0-10), and the average of the points that recreational sports centers got from the participation function index is 2.64 ±1.22 (0-n). That is why it is possible to indicate that the publicity functions of the websites of sports organizations are reasonably adequate but they are inadequate with regard to their acknowledgment functions within the scope of public relations.

Keywords: Recreation, Sports Organisations, Public Relations, Websites

JEL CODE: L83

GİRİŞ

Gelişmiş toplumlarda yaşam sürelerinin uzaması, çalışma saatlerinin azalması, eğitim ve gelir düzeyinin yükselmesi gibi durumlar bireylerin kendilerine ait serbes zamanlarının artmasına neden olmuştur. Buna bağlı olarakda rekreasyonel etkinliklere yönelimde artışlar meydana gelmiştir. Bu nedenle spor faaliyetlerine gerek pasif gerekse aktif katılım konusunda ilgi oluşmuştur. Bunun sonucunda, sportif etkinliklerin uygulanabileceği spor tesislerinde hem sayıca bir artış olmuş hemde yapısal bir takım değişimler meydana gelmiştir (Katırcı., 2012). Bu değişimlerden biri olarak önemli bir tanıtım ve tanıma aracı olarak rekreasyonel spor merkezlerinin web siteleri ortaya çıkmıştır. Önemli bir halkla ilişkiler ve pazarlama mecrası olan spor merkezlerinin web siteleri bu çalışmamızda halkla ilişkiler kapsamında incelenmektedir.

Son dönemde halkla ilişkiler uygulamalarında ön plana çıkan gelişme internet olarak adlandırılan mecranın halkla ilişkiler amaçlı kullanılmasıdır. Teknolojik altyapı üzerinden işleyen bu mecra Türkiye’ de de son zamanda hızlı bir şekilde yaygınlaşmıştır. Kurumların internet sitelerinin oluşturulması ile başlayan bu süreç, internet teknolojisinin sınırsız olanaklarının birer birer keşfedilmesiyle devam etmektedir (Yağmurlu, 2011). Aynı zamanda kurumların web siteleri üzerinden ulaşılan sosyal medya ağları da interaktif yapıları sayesinde halkla ilişkiler alanında tanıma ve tanıtım faaliyetleri açısından büyük olanaklar sağlamaktadır. Bu teknolojik gelişmelerle birlikte, bütün kuruluşlar on yıl önce hiç örneği olmayan yeni bir uygulamaya başlayarak, kurumların web sayfasını oluşturmuşlardır. Bugün, bütün kamu ve özel kuruluşların web sayfaları birer halkla ilişkiler aracı olarak kullanılmaktadır. Kurumla ilgili bilgiler, sunulan hizmetler, hedef kitlelere web sayfası yoluyla iletilmek istenmektedir. Bu nedenle, web sayfası tasarımı, kurum kültürünü, kurum imajını ve kurum kimliğini yansıtan önemli bir araç olarak kabul edilmektedir (Gönüllü, 2006).

Bu araştırmanın amacı günümüzde önemli bir rekreasyon endüstrisi aracı olarak ortaya çıkan spor işletmelerinin web sitelerinin oluştururken halkla ilişkiler uygulamalarının tanıtım ve tanıma fonksiyonlarına ne kadar yer verdiklerini web sitesi analiz yönetimi kullanarak tespit etmek varsa uygulamalardaki eksiklikleri tespit edip, öneriler sunmaktır.

Araştırmanın Problem Cümlesi

Rekreasyonel spor merkezlerinin web siteleri halkla ilişkiler faaliyetleri (tanıtım ve tanıma) açısından yeterlidir?

Araştırmanın Alt Problem Cümleleri

Rekreasyonel spor merkezlerinin web siteleri halkla ilişkilerde tanıtım faaliyetleri açısından yeterlidir?

Rekreasyonel spor merkezlerinin web siteleri halkla ilişkilerde tanıma faaliyetleri açısından yeterlidir?

REKREASYON

Rekreasyon kavramı latince yeniden yaratma, tazelenme anlamında kullanılan "recreate" kelimesinden türetilerek ortaya çıkmıştır. Rekreasyon günümüzde yenilenme deneyimi, günlük rutinlerde uzaklaşma, canlanma ve değişime olarak ifade edilmektedir (Yüncü, 2013; Jansen & Naylor, 1999). Diğer bir bakış açısına göre de rekreasyon gerginlik ve yorgunluktan kurtulmayı sağlayan beden ve zihin aktivitesi olarak tanımlanmaktadır (Gulam, 2016).

Günümüz modern dünyasında rekreasyon, bireylerin boş zamanlarında bireysel veya grup etkiliği olarak yapılan eğlenceli, ani tatmin duygusu yaratan ve katılım sonucunda bireyin yenilenme ihtiyacını karşılayan aktiviteler olarak tanımlanmaktadır (Özdemir, Göçer & Karaküçük, 2016). Kılbaş (2010) kitabında rekreasyon kavramını bireylerin bireysel veya grup olarak, özgür zamanlarında bir takım fiziksel, toplumsal ve duygusal davranışları kazanmak

maksadıyla gönüllü olarak katıldığı herhangi bir etkinlik olarak ortaya çıkan deneyimlerdir şeklinde tanımlamıştır. Başka bir tanımda rekreasyon basitçe özünde bireylerin gerçek dünya hisselerini yaşamak için aranan ve gündelik hayatlarındaki her türlü zorlamalardan uzaklaşmak maksadıyla serbes zamanlarında tercih etmiş oldukları aktivite ve deneyimler olarak tanımlanmıştır (Veal, 1992).

Rekreasyonel Spor

Spor bir serbes zaman deneyimi veya aktivitesi olarak yani amatörce yapılan şekliyle rekreatif spor özelliği taşımaktadır. Spor rekreasyonun en kapsamlı ve ilgi çekici alanlarından birisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Spor rekreatif etkinlikleri karşılamada önemli mecra sunarken, rekreasyon olgusunda sporun toplumsallaşmasında ve sportif başarıların artırılmasında önemli roller üstlenmektedir (Öztürk, 1998). Spor hareket, çeşitlilik, değişkenlik, sağlık, macera, kendini tanıma keşfetme ve diğer sosyo kültürel özellikleriyle rekreasyon anlamında önemli bir fonksiyonel anlam ifade etmektedir (Karaküçük, 2008). Spor eğer insanın emrinde ve kontrolünde olursa rekreasyonel bir faaliyet olarak, eğer insan sporun ermine ve kontrolüne girerse spor artık bir meslek olarak görülür ve rekreasyonel faaliyet kapsamından çıkar (Torkildsen, 1994).

Rekreasyon faaliyetleri içerisinde temeli fiziksel egzersize ve çeşitli spor branşlarının rekreatif açıdan kullanılmasına dayanan ve rekreatif faaliyetlerin büyük bir kısmını oluşturan kısma sportif rekreasyon adı verilmektedir (Zorba & Bakır, 2004). Rekreasyonel spor bireylerin tek başlarına katılabilecekleri yüzme, yürüyüş, balık avlama aktiviteleri gibi bireysel ve futbol, kamp yapmak, basketbol gibi grub aktivitelerininide kapsamaktadır. Katılımcılar rekreasyonel spor faaliyetlerine aktif ve pasif katılımcılar olarak sınıflandırılmaktadır (Yüncü, 2013).

REKREASYONEL SPOR MERKEZLERİ (TESİSLERİ)

Gelişmiş toplumlarda yaşam sürelerinin uzaması, çalışma saatlerinin azalması, eğitim ve gelir düzeyinin yükselmesi gibi durumlar bireylerin kendilerine ait serbest zamanlarının artmasına neden olmuştur. Buna bağlı olarakda rekreasyonel etkinliklere yönelimde artışlar meydana gelmiştir. Bu nedenle spor faaliyetlerine gerek pasif gerekse aktif katılım konusunda ilgi oluşmuştur. Bunun sonucunda, sportif etkinliklerin uygulanabileceği spor tesislerinde hem sayıca bir artış olmuş hemde yapısal bir takım değişimler meydana gelmiştir (Katırcı., 2012).

Spor tesisleri içerisinde spor aktivitelerinin yapıldığı her türlü yapı ve mekan olarak tanımlanmaktadır (Sunay, 2017). Üretim faktörlerinin planlı bir şekilde bir araya getirilip organize edilmesi ve uygulanması ile spor hizmetleri üreten ve pazarlayan birimlere spor tesisi denilmektedir (Serarşlan, 2005). Spor tesisi içerisinde sportif etkinliklerin yapılabildiği her türlü yapıyı (salon, stadyum, pist vs.) tanımlamak maksadıyla kullanılan kavramdır. Ayrıca çeşitli sportif faaliyetlerin yapılmasına olanak veren koru, orman, ırmak, kanyon gibi arazileri de bu kavramın kapsamında değerlendirmek mümkündür. Spor tesisleri, kamu ve özel kuruluşlar tarafından aktif veya pasif katılım olanağı sunan spor alanlarıdır (Güçlü, 1998).

Spor merkezlerinin (Tesislerinin) önemleri hedeflerinden biride serbest zaman etkinliği olarak bireylere sağlıklı spor yapma imkanı vermek olduğu söylenebilir. Bu nedenle spor tesis işletmesi denildiğinde bütün yaş gruplarında bireylere sağlık yaşam aktivitelerine katılmak için kamu ve özel kuruluşlar tarafından sunulan her bransa yönelik etkinlik alanları gelmelidir (Demir, 2010). Spor tesisleri topluma sağlıklı yaşam alışkanlıkları kazandırmak isteğinde olan hükümet tarafından her eyelet ve bölgede inşaa edilmektedir (Harun, Salamuudin & Hushin, 2013).

HALKLA İLİŞKİLER

Halkla ilişkiler özel ya da tüzel kişinin, örneğin bir insanın, derneğin, özel ya da kamu kuruluşunun karşılıklı iş yaptığı gruplarla ilişkiler kurmasını, var ise bu ilişkilerini geliştirmesi

için yapmış olduğu çalışmalardır. Halkla ilişkiler iki yönlü ilişkiye dayalı bir iletişim süreci üzerinde şekillenir. Halkla ilişkiler bir değişim sürecidir bu nedenle değişimi amaçlar. Halkla ilişkiler çalışmaları mutlaka gerçekler ve gerçek olaylar üzerine oturur ya da oturmuş olması gerekmektedir (Bozkurt & Kartal, 2008). Halkla ilişkiler organizasyon ve hedef kitlesi arasında iyi niyet ve anlayış sağlamak maksadıyla planlı ve devamlı olan çabalardır (Gilaninia, Taleghani & Mohammadi, 2013).

Alkılıç ve Onat 2007 yılında yaptıkları bir çalışmada halkla ilişkileri şöyle tanımlamışlardır. ‘‘Halkla ilişkiler, örgütle hedef kitleleri arasında karşılıklı anlayış, kabul görme, işbirliği ve iletişimin sağlanıp sürdürülmesine yardım eden, sorunların ve konuların yönetimiyle ilgili; yönetimi kamuoyu konusunda sürekli bilgilendirerek; ona karşı duyarlı olmasına yardımcı olan; yönetimin kamu yararına hizmet etme sorumluluğunu tanımlayıp vurgulayan; eğilimlerin önceden saptanmasına yardımcı olmak için bir erken uyarı sistemi görevi yaparak yönetimin değişikliğe ayak uydurmasına ve değişiklikten yararlanmasına yardım eden; araştırma yöntemleri ile etik ilkelere uygun iletişim tekniklerinden birinci araçlar olarak yararlanan özgün bir yönetim fonksiyonudur’’ (Alkılıç & Onat, 2007; Sjöberg, 1998).

Halkla ilişkiler kuruluş yöneticilerinin programlarını uygulamak, hem kuruluş hem de halka hizmet verebilmek maksadıyla istekleri analiz etmek ve sonuçları önceden tespit etmeye yönelik sosyal bilim ve sanattır (Peltekoğlu, 2016). Diğer bir tanımda halkla ilişkiler yönetim ve çevrenin yararını gözeterik kuruluşun sosyal, politik ve ekonomik çevresine, çevreninde kuruluşa uyumunu sağlayan bir yönetim görevidir şeklinde tanımlanmıştır (Lawrence, 1979).

Kurumsal Web Sitelerinin Halkla İlişkiler Amaçlı Kullanımı

Web siteleri kurumun, kuruluşun kültürüne ve kimliğine uygun şekilde tasarlanan, istemiş olduğu bilgileri hedef kitlesine ulaştırabilme olanağı sağlayan online ortamlardır (Peltekoğlu, 2016).

Halkla ilişkiler tanıtım ve etkinlikler yoluyla olumlu bir kurumsal imaj oluşturmak adına yapılan planlı aktivitelerdir (Rivero & Theodore, 2014). Şeklinde tanımlanırken Web siteleride kurumlara online iletişim mümkün kılması nedeniyle müşterilerle iyi ilişkiler geliştirebilmek için olanak sağlamıştır (Winner, 2001). Bu nedenle kurumlar sahip oldukları web sitelerinin tanıtımını yapmak ve satışlarını arttırmak maksadıyla kullanmaktadırlar. Dolayısıyla uygun web tasarımının yapılması çok önemlidir. Tanıtım amacı güden bir web sitesi ile satış amacı güden site arasında hem tasarım hem de içerik açısından farklılıklar bulunmalıdır (Selvi, 2012; Türk & Güven, 2007).

İş dünyasındaki birçok sektörde web sayfalarının kurulumu ve internet destekli kampanyaların planlanması konusunda halkla ilişkiler uzmanlarına danışan müşteri sayısı her geçen gün çoğalmaktadır. Kurumsal imajın ve marka değerinin sanal dünyadaki temsilcisi ve vitrini olan web sitelerinin pazarlama odaklı halkla ilişkiler uygulamalarının, reklam ve basılı çalışmalar gibi diğer kurumsal kimlik unsurlarına göre daha fazla kitleye daha düşük bir maliyet ile sağladığından fazlasıyla önem taşımaktadır (Selvi, 2012; Yılmaz, 2011). Web siteleri dışında hiçbir iletişim aracı 7 gün 24 saat dünyanın her köşesine ulaşamamaktadır. Bu nedenle işletmeler web sitelerinde kendileri hakkındaki tüm bilgileri müşterilere, tüketicilere, yatırımcılara ve diğer kitlelere iletmelidir. Kendileri hakkında web sitelerinde ne kadar bilgi aktarırlarsa, işletmelerin güvenilirlikleri de o oranda artmaktadır (Yurdakul & Öksüz, 2007).

Kurumsal web siteleri halkla ilişkiler temelli faaliyetlerde kurumlara hem zamandan hem de maliyet kar sağlarken aynı zamanda kendi içinde mecralar oluşturarak da fayda sağlamaktadır web 2.0 ortamları bloglar bunlara örnek olabilir.

Bu uygulamalardan Web 2.0 ortamlarında kurumsal bloglar halkla ilişkilerin amaçlarına, temel ilkelerine uygun nitelikte sahip bir iletişim kanalıdır. İnternetin gelişimi, web ortamlarının vazgeçilmez bir iletişim aracı olması ve blogların bu değişim sürecinde tüm dünyadaki gibi Türkiye’de de her gün artan yazar ve okuyucu sayısı, blog yazarlarının kendi okuyucu kitlesini

yaratıp, eşik bekçileri haline gelmesi nedeniyle, bloglar iletişim dünyasında önemli olmaya başlamıştır. Blog türleri arasında bulunan kurumsal bloglar ise kuruluşların hedef kitleleriyle engelsiz bir şekilde iletişim kurmaları için kuruluşlara geniş olanaklar sunmaktadır. Özellikle maliyetinin düşük olması, kullanım kolaylığı ve geri bildirimlerin kısa sürede alınması gibi olumlu özellikler kurumsal blogları birçok iletişim kanalına nazaran daha avantajlı hale getirmektedir (Alkılıç & Onat, 2007).

METARYAL METOD

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı günümüzde önemli bir rekreasyon endüstrisi aracı olarak ortaya çıkan spor merkezlerinin web siteleri oluşturulurken halkla ilişkiler uygulamalarından tanıtım ve tanıma faaliyetlerine ne kadar yer verdiklerini web sitesi analiz yönetimi kullanarak tespit etmek varsa uygulamalardaki eksiklikleri tespit edip, öneriler sunmaktır.

Araştırmanın Evreni

Araştırmanın evrenini İstanbul ilinde bulunan n=(31) tane rekreasyonel spor merkezi oluşturmaktadır.

Araştırmanın Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak R. Gibson ve Ark., tarafından 2003 yılında geliştirilen kurumsal web siteleri analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu analiz yönteminde bilgi aktarma işlevi indeksi 15 parametreden, kurum içi ve kurum dışı haberleşme ağı işlevi indeksi 10 parametreden, katılımcılık indeksi bu çalışmada toplamda 7 parametreden oluşmaktadır. Kullanıcı anketi indeksi haricinde her bir parametre 1 puan değerinde olup, toplam puan her bir indeks için değer olarak alınmaktadır. Kullanıcı anketi indeksinin değeri web sitesindeki anket sayısı ile orantılı olarak yazılacağından her hangi bir değer aralığı verilmemiştir.

Bilgi Aktarımı İşlevi: Her bir madde 1 puan olarak değerlendirilir. Her bir madde 1 puandır. (0–15) (1)Kurumun Tarihçesi, (2)Kurumun Misyon/Vizyon/Amaç Açıklamaları, (3) Kurumsal Görsel Kimliğin Aktarımı (logo, amblem, mimari dizayn vb.), (4)Kurumun Kullandığı Slogan, (5) Kurumsal Yapı, (6)Kurumda Kim Kimdir/ Çalışan Profili/ İnsan Kaynakları, (7)Kurum Yöneticisinin/Sözcüsünün Mesajı, (8) Basınla İlişkiler/Basında Yer Alan Kurum Haberleri/ Basın Toplantıları/ Bültenleri, (9) Halkla İlişkiler Faaliyetleri/Tanıtım/Sosyal Sorumluluk Çalışmaları, (10)Kurum İletişim Bilgileri, (11) Sıkça Sorulan Sorular, (12) Site ziyaretçilerine yönelik genel spor bilgilerinin aktarımı, (13) Verilen spor hizmetlerine yönelik bilgi aktarımı, (14) Satış sonrası hizmetler, (15) Ürün kampanyalarının aktarımı.

Kurum İçi Ve Kurum Dışı Haberleşme Ağı İşlevi:

Kurum içi haberleşme kurum web sitesini iç ağ bağlantı linkleri sayısına göre 0-5 puan arasında değerlilik göstermektedir. 0= Linkin Bulunmaması; 1=1–10; 2=11–20; 3=21–50; 4=51–100; 5= +100.

Kurum dışı haberleşme kurum web sitesi dış ağ bağlantı linkleri sayısına göre 0-5 puan arasında değerlilik göstermektedir. 0= Linkin Bulunmaması; 1=1–10; 2=11–20; 3=21–50; 4=51–100; 5= +100.

Katılımcılık İndeksi: Katılımcılık indeksinde katılımcıların web sitesini kullanırken interaktif olmaları özelliklerine göre değerlendirilmektedir.

Geribildirim İndeksi (0–3): (1) Sitedeki e-posta adresi, (2) Belirli konulara odaklı e-posta adresleri, (3) Kurumun web sitesine üyeliğe yönelik online form.

Kullanıcı Anketi İndeksi (0-n)

Karşılıklı İletişim İndeksi (0- 3): (1)Kurum Temsilcisi ile online eş zamanlı görüşme, (2) Siteye üye olan kullanıcılarla online eş zamanlı görüşme, (3) Bülten panoları ya da ziyaretçi defteri.

Geribildirim Süresi İndeksi (0-6): 1= 30-20 gün; 2= 20-10 gün; 3= 10-7g ün; 4= 6-4 gün; 5= 3-2 gün; 6= 1 gün Bu çalışmada geri bildirim süresinde spor merkezlerinin dönüş yapmamları ve bilgi vermemeleri nedeniyle kapsam dışı bırakılmıştır.

Araştırmanın Metodu

Araştırmada spor işletmelerinin web siteleri R. Gibson ve Ark., tarafından 2003 yılında geliştirilen kurumsal web siteleri analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Bu çalışmada R. Gibson ve ark., tarafından geliştirilen kurumsal web sitesi analizi yönteminin halkla ilişkiler faaliyetlerinden tanıtım ve tanıma uygulamalarını tespit edebilmek adına sadece bilgi aktarma işlevi, kurum içi ve kurum dışı haberleşme ağı işlevi, katılımcılık işlevi indeksleri kullanılmıştır. Ayrıca katılımcılık indeksi alt boyutu olan geri bildirim süresi indeksi kullanılmamıştır. Web sitesi analiz yönteminden elde edilen veriler spss 23 programında istatistiksel olarak anlamlandırılmıştır. Spor işletmelerinin web sitelerinde bilgi aktarma işlevi, kurum içi ve kurum dışı haberleşme ağı işlevi ve katılımcılık işlevi indeksleri ve alt boyutları yüzde frekans ve aritmetik ortalama (tanımlama) analizi ile değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Tablo 1. Rekreatyonel spor merkezleri web sitelerinin bilgi aktarma işlevi indeksine göre frekans ve yüzde analizleri

		f	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Kurum Tarihçesi	Var	3	9.7	9.7	9.7
	Yok	28	90.3	90.3	100
	Toplam	31	100	100	
Kurum Vizyon/Misyon/Amaçları	Var	3	9.7	9.7	9.7
	Yok	28	90.3	90.3	100
	Toplam	31	100	100	
Kurumsal Görsel Kimliğin Aktarımı (Logo, Amblem, mimari, dizayn, vs)	Var	31	100	100	100
	Yok	0	0	0	100
	Toplam	31	100	100	
Kurumun kullandığı slogan	Var	25	80.6	80.6	80.6
	Yok	6	19.4	19.4	100
	Toplam	31	100	100	
Kurumsal yapı	Var	1	3.2	3.2	3.2
	Yok	30	96.8	96.8	100
	Toplam	31	100	100	
Kurumda kim kimdir?/ çalışan profili/İnsan kaynakları	Var	19	61.3	61.3	61.3
	Yok	12	38.7	38.7	100
	Toplam	31	100	100	
Kurum Yöneticisinin / Sözcüsünün mesajı	Var	1	3.2	3.2	3.2
	Yok	30	96.8	96.8	100
	Toplam	31	100	100	
Basınla İlişkiler / basında yer alan haberler/ Bültenler	Var	22	71	71	71
	Yok	9	29	29	100
	Toplam	31	100	100	
Halkla ilişkiler faaliyetleri tanıtım / sosyal sorumluk çalışmaları	Var	22	71	71	71
	Yok	9	29	29	100
	Toplam	31	100	100	
Kurum iletişim bilgileri	Var	30	96.8	96.8	96.8
	Yok	1	3.2	3.2	100
	Toplam	31	100	100	
Sıkça sorulan sorular	Var	1	3.2	3.2	3.2
	Yok	30	96.8	96.8	100
	Toplam	31	100	100	
Site ziyaretçilerine yönelik genel spor bilgilerinin aktarımı	Var	24	77.4	77.4	77.4
	Yok	7	22.6	22.6	100
	Toplam	31	100	100	
Verilen spor hizmetlerine yönelik bilgi aktarımı	Var	30	96.8	96.8	96.8
	Yok	1	3.2	3.2	100
	Toplam	31	100	100	
Satış sonrası hizmetler	Var	0	0	0	100
	Yok	31	100	100	100
	Toplam	31	100	100	
Ürün kampanyalarının aktarımı	Var	12	38.7	38.7	38.7
	Yok	19	61.3	61.3	100
	Toplam	31	100	100	

Tablo 1 incelendiğinde Rekreatyonel spor merkezleri web sitelerinde Kurumsal Görsel Kimliğin Aktarımı (Logo, Amblem, mimari, dizayn, vs) % 100, Kurumun kullandığı slogan %80,6, Kurumda kim kimdir?/çalışan profili/İnsan kaynakları, %61,3, Basınla İlişkiler / basında yer alan haberler/ Bültenler, %71, Halkla ilişkiler faaliyetleri tanıtım /sosyal sorumluk çalışmaları, %71, Kurum iletişim bilgileri % 96,8, Site ziyaretçilerine yönelik genel spor bilgilerinin aktarımı, %77,4, Verilen spor hizmetlerine yönelik bilgi aktarımı, %96,8, gibi kısımlara yeterince yer verildiği, kurumun tarihçesine % 9.7 Kurumun vizyon, misyon, amaçlarına % 9.7, kurumsal yapısına % 3.2, Kurum yöneticisinin sözlü mesajı % 3.2, Sıkça sorulan sorular, % 3.2, Satış sonrası hizmet, % 0, Ürün kampanyalarının aktarımı % 38.7 gibi kısımlara çok fazla yer verilmediği gözlemlenmiştir.

Tablo 2. Rekreatyonel spor merkezleri web sitelerinin Katılımcılık işlevi indeksine göre frekans ve yüzde analizleri

		f	%	Geçerli %	Yığılmalı %
Site e posta	Var	31	100	100	100
	Yok	0	0	0	100
	Toplam	31	100	100	
Belirli konulara odaklı e posta	Var	1	3,2	3,2	3,2
	Yok	30	96,8	96,8	100
	Toplam	31	100	100	
Kurum web sitesine üyeliğe yönelik online form	Var	27	87,1	87,1	87,1
	Yok	4	12,9	12,9	100
	Toplam	31	100	100	
Kullanıcı anketi indeksi	Var	0	0	0	100
	Yok	31	100	100	100
	Toplam	31	100	100	
Karşılıklı iletişim Kurum temsilcisi ile online eş zamanlı görüşme	Var	3	9,7	9,7	9,7
	Yok	28	90,3	90,3	100
	Toplam	31	100	100	
Siteye üye olan kullanıcılarla online eş zamanlı görüşme	Var	4	12,9	12,9	12,9
	Yok	27	87,1	87,1	100
	Toplam	31	100	100	
Bülten panoları ya da ziyaretçi defteri	Var	15	48,4	48,7	48,7
	Yok	16	51,6	51,6	100
	Toplam	31	100	100	

Tablo 2 incelendiğinde rekreatyonel spor merkezleri web sitelerinde katılımcılık yani interaktif olarak iletişime geçme kapsamında site e posta kısmına % 100, konulara kurum web sitesine üyeliğe yönelik online form kısmına % 87,1 oranlarında yer verilmiştir. Belirli konulara odaklı e posta % 3,2, kullanıcı anketi % 0, kurum temsilcisi ile online eş zamanlı görüşme % 9,7, Siteye üye olan kullanıcılarla online eş zamanlı görüşme % 12,9, bülten panoları ya da ziyaretçi defteri % 48 kısımlarına belirtilen oranlarda yer verilmiştir.

Tablo 3. Rekreatyonel spor merkezleri web sitelerinin kurum içi ve dışı haberleşme ağı işlevi indeksine göre frekans ve yüzde analizleri

		f	%	Geçerli %	Yığımlı %
Kurum İçi haberleşme ağı	Var	3	9.7	9.7	9.7
	Yok	28	90.3	90.3	100
	Toplam	31	100	100	
Kurum dışı haberleşme ağı	Var	31	100	100	100
	Yok	0	0	0	100
	Toplam	31	100	100	

Tablo 3 incelendiğinde rekreatyonel spor merkezleri web sitelerinde kurum içi haberleşme ağı kısmına % 9.7 oranında, kurum dışı haberleşme ağı kısmınaysa % 100 oranında yer verildiği gözlemlenmiştir.

Tablo 4. Rekreatyonel spor merkezleri web sitelerinin bilgi aktarma işlevi, kurum içi ve kurum dışı ağlara bağlantı, katılımcılık işlevi indekslerinin tanımlayıcı analizleri

	Değer Aralığı	N	SS	Minimum Değer	Maksimum Değer
Bilgi Aktarma İŞlevi	(0-15)	7.22	1.80	3	12
Kurum İçi Ve Kurum Dışı Ağlara Bağlantı	(0-15)	1.09	0.03	1	2
Katılımcılık İŞlevi	(0-n)	2.64	1.22	1	5

Tablo 4 incelendiğinde rekreatyonel spor merkezleri web sitelerinin bilgi aktarma işlevi indeksinden aldığı puanların ortalaması 7.22 ± 1.80 (0-15), kurum içi ve kurum dışı ağlara bağlantı indeksinden aldığı puanların ortalaması 1.09 ± 0.030 (0-10), Katılımcılık İŞlevi indeksinden aldığı puanların ortalaması 2.64 ± 1.22 (0-n) olarak tespit edilmiştir.

Tablo 5. Rekreatyonel spor merkezi web sitelerinin kurum içi ve kurum dışı ağlara bağlantı, indeksinin alt boyutlarının tanımlayıcı analizleri

	Değer Aralığı	N	SS	Minimum Değer	Maksimum Değer
Kurum İçi Ağlara Bağlantı	(0-5)	0.09	0.30	0	1
Kurum Dışı Ağlara Bağlantı	(0-5)	1	0	1	1

Tablo 5. İncelendiğinde rekreatyonel spor merkezi web sitelerinde kurum içi ve kurum dışı ağlara bağlantı indeksinin alt boyutlarından kurum içi ağ bağlantısı indeksi 0.09 ± 0.30 (0-5), kurum dışı ağlara bağlantı indeksi 1 ± 0 (0-5) ile ortalamanın altında değerler almıŐtırlar.

Tablo 6. Rekreatyonel spor merkezi web sitelerinin, katılımcılık işlevi indeksinin alt boyutlarının tanımlayıcı analizleri

	Değer Aralığı	N	SS	Minimum Değer	Maksimum Değer
Geri Bildirim	(0-3)	1.90	0.39	1	3
Kullanıcı Anketi	(0-n)	0.09	0.30	0	1
Karşılıklı İletişim	(0-3)	0.83	1.21	0	3

Tablo 6 incelendiğinde rekreatyonel spor merkezi web sitelerinin katılımcılık indeksi alt boyutlarından geribildirim indeksi $1.90 \pm 0.39(0-3)$ değeri ile ortalamanın üstünde, kullanıcı anketi $0.09 \pm 0.30 (0-n)$ ile düşük bir değer, karşılıklı iletişim indeksi $0.83 \pm 1.21 (0-3)$ ile ortalamanın altında bir değer almıştır.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırma sonucunda rekreatyonel spor merkezlerinin bilgi aktarma işlevi indeksinden aldığı puanların ortalaması $7.22 \pm 1.80 (0-15)$, kurum içi ve kurum dışı ağlara bağlantı indeksinden aldığı puanların ortalaması $1.09 \pm 0.030 (0-10)$, Katılımcılık İşlevi indeksinden aldığı puanların ortalaması $2.64 \pm 1.22 (0-n)$ olarak tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre spor işletmelerinin web sitelerinde bilgi aktarım işlevinin ortalama bir değerde olduğu bununda halkla ilişkilerin tanıtımı kapsamında yeterli olduğu varsayılabilir. Kurum içi ve dışı ağlara bağlantı ve katılımcılık işlevleri ortalamanın altında olduğu için yeterli düzeyde olmadığı bunun da sitenin interaktif olmasında ve halkla ilişkilerini tanıma faaliyetlerinde yetersiz kalmasına yol açtığı varsayılabilir.

Kurum içi ve kurum dışı ağlara bağlantı işlevinin alt boyutları incelendiğinde kurum içi ağ bağlantısı puan ortalamaları $0.09 \pm 0.30 (0-5)$, kurum dışı ağlara bağlantı puanı $1 \pm 0 (0-5)$ olması ortalamanın altında kaldığını ve sitenin interaktif olarak düşük düzeyde faaliyete bulunduğunu göstermektedir. Bununda spor işletmeleri web sitelerinin halkla ilişkiler kapsamında tanıtım ve tanıma faaliyetlerinin etkisini düşürdüğünü söyleyebiliriz.

Katılımcılık indeksinin alt boyutları incelendiğinde geribildirim indeksi $1.90 \pm 0.39(0-3)$ değeri ile ortalamanın üstünde kullanıcı anketi $0.09 \pm 0.30 (0-n)$ ile düşük bir değer, karşılıklı iletişim indeksi ortalaması $0.83 \pm 1.21 (0-3)$ ile ortalamanın altında bir değer aldığı gözlemlenmiştir. Bu sonuçlara göre spor işletmelerinin web sitelerinde kullanıcı anketi indeksinin düşük olması halkla ilişkiler tanıma faaliyetleri açısından eksik kalmasına neden olacağı söylenebilir. Aynı zamanda karşılıklı iletişim indeksinin de düşük olması halkla ilişkilerin tanıtım ve tanıma faaliyetlerine etkisini düşüreceği söylenebilir.

Vural & Çoşkun (2006) yaptıkları çalışmada işletmelerin Internet'i kullanma amaçlarının halkla ilişkiler alanına yönelik çalışmaları kapsadığı görülmektedir. İşletmeler bu teknolojiyi en çok tanıtım amaçlı ve de kurum dışı hedef kitleye yönelik olarak kullanmaktadır. Kurum içi iletişim ve tanıtımda bu teknolojinin kullanımı kurum dışına göre düşüktür.

Yeniçikti (2016) yapmış olduğu çalışmada şu sonuca varmıştır. "Kurum ile takipçileri arasında etkileşime olanak tanıyan Instagram'ın kurumlar tarafından halkla ilişkiler amaçlı etkin bir şekilde kullanmadığını göstermekte ve takipçilerinin istek, soru, öneri ya da beğenilerinin kurumlar tarafından çok fazla dikkate alınmadığını göstermektedir. Kurumların gerek paylaşımlarının içerikleri gerek paylaşımlarının altında kullandıkları metinler kurumların Instagram'ı yoğun şekilde ürün tanıtım amaçlı kullandıklarını göstermektedir".

Pelenk Özel & Yılmaz Sert (2014) çalışmalarlarıyla ilişkili olarak şu sonuca varmışlardır. "Araştırma sonucu ulaşılan kurumsal blogların tamamı kurumsal web sitesi içerisine entegre edilmiştir. Bloglar, blog kalite indeksindeki beş kategoriye göre analiz edildiğinde, blog yazarı ve kaynağı kategorisindeki değişkenleri %45,8 oranla sağlayamadığı; içerik kategorisindeki

değişkenleri % 57,8 oranla sağladığı; etkileşim kategorisindeki değişkenleri %40,6 oranla sağlayamadığı; kullanım kolaylığı kategorisindeki değişkenleri %67,5oranla sağladığı ve; virallik/bağlanabilirlik kategorisindeki değişkenleri ise, % 87,5 oranla sağladığı görülmektedir. Sonuç olarak, Türkiye'deki kurumsal blogların toplam blog kalite indeksi değerinin düşük olduğu görülmektedir".

Tüm değerlendirmeler sonucunda rekreasyonel spor merkezlerinin web sitelerinin bilgi aktarım işlevi indeksindeki web sayfası segmelerine daha fazla yer vermesi halkla ilişkilerin tanıtım faaliyetleri kapsamında faydalı olacağı düşünülmektedir. Aynı zamanda web sitelerinin kurum içi ve kurum dışı ağ sayılarının artırılması, kullanıcı anketi segmesine yer verilmesi, karşılıklı iletişim alanlarına yer verilmesi sitenin interaktifliğini artırarak halkla ilişkilerin tanıma faaliyetine katkısı olacağı düşünülmektedir. Örneklem sayısı artırılarak, rekreasyonel spor merkezlerinin web sitelerinin halkla ilişkiler uygulamaları kapsamında incelenmesinin bundan sonraki çalışmalarda daha faydalı olacaktır.

KAYNAKLAR

- Alkılıç, Ö. & Onat, F. (2007), Bir halkla ilişkiler aracı olarak kurumsal bloglar, *Yaşar Üniversitesi Dergisi*, 8(2), 899-927.
- Bozkurt, H & Kartal, R. (2008), Spor pazarlamasında halkla ilişkiler ve sponsorluk ilişkisi, *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 23-33.
- Demir, E., K. (2010), *Rekreasyonel spor hizmeti veren işletmelerde kalite ölçeği; geçerlik güvenirlik çalışması (Türkçe Uyarlaması)*, Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gilaninia, S., Taleghani, M., & Mohammadi, M. E. (2013). The role of public relations in organization, *Arabian Journal of Business and Management Review (Nigerian Chapter)*, 1(10), 47-51.
- Gönüllü, S. (2006), Gelişen teknolojiler, öğrenen örgütler ve halkla ilişkiler, *Selçuk Üniversitesi İletişim Dergisi*, 4(3), 73-81.
- Gulam, A. (2016). Recreation- need and importance in modern society, *International Journal of Physiology, Nutrition and Physical Education*, 1(2), 157-160.
- Güçlü, M. (1998), Spor Tesislerinin İşletmesi: Ankara Özel Yükseliş Koleji Spor Tesisleri, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4.
- Harun, M., T., Salamudin, N., & Hushin, H., F. (2013). Appraisal of the Sport Facilities Maintenance Management Practices of Malaysian Stadium Corporations, *Asian Social Science*, 9(12), 93-98.
- Katırcı, H. (2012), Spor tesis işletmesi kavramı, Katırcı H. (Ed.), *Spor tesis işletmesi ve saha malzeme bilgisi* (ss. 2-22), Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.
- Lawrence, W., N. (1979), *Fundamentals of public relation*, , New York: Pergoman Press.
- Özdemir, A. S., Göçer, E. & Karaküçük, S. (2016), Rekreasyon ve turizm, Karaküçük, S. (Ed), *Rekreasyon bilimi* (ss.313-392), Ankara: Gazi Kitap Evi.
- Öztürk, F. (1998), *Toplumsal boyutlarıyla spor*, Ankara: Bağırhan Yayın Evi,
- Pelenk Özel, A. & Yılmaz Sert, N. (2014), Dijital halkla ilişkiler aracı olarak kurumsal bloglar: Türkiye'nin en büyük 500 şirketi üzerine bir araştırma, *Global Media Journal: TR Edition*, 5(9), 303-321.
- Peltekoğlu, F., B. (2016), *Halkla İlişkiler Nedir*, İstanbul: Beta Basım A.Ş.
- Rivero, O., & Theodore, J. (2014). The importance of public relations in corporate sustainability, *Global Journal of Management and Business Research*, 14(4), 21-24.
- Selvi, Ö. (2012), Bilgi toplumu, bilgi yönetimi ve halkla ilişkiler, *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 1(3). 191-214.
- Serarslan, M., Z.(2005), *Spor yönetimi ve örnek olay analizi*, İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

- Torkildsen, G. (1994), *Leisure and Recreation Management*, London: E and FN Spon,
- Vural, A. B. & oşkun, G. (2006), *Yeni teknolojiler ve halkla ilişkiler: Halkla ilişkiler alanında internet kullanımı üzerine bir araştırma*, II. Ulusal Halkla İlişkiler Sempozyumu, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli.
- Weal, A.J. (1992), Definitions of leisure and recreation, *Australian Journal of Leisure and Recreation*, 2(4), 44-48.
- Winner, R., S. (2001), A framework for customer relationship management, *California Management Review*, 43(4), 89-105.
- Yağmurlu, A. (2011), Kamu yönetiminde halkla ilişkiler ve sosyal medya, *Selçuk Üniversitesi İletişim Dergisi*, 7(1), 5-15.
- Yeniçifti, N., T. (2016), Halkla ilişkiler aracı olarak instagram: sosyal medya kullanan 50 şirket üzerine bir araştırma, *Selçuk İletişim Dergisi*, 9(2), 93- 115.
- Yurdakul, N. B.& Öksüz, B. (2007), Hastanelerde bir tanıtım aracı olarak web siteleri: İzmir ili eğitim hastaneleri ve özel hastanelerin kurumsal web sitelerinin kıyaslamalı analizi, *Selçuk Üniversitesi İletişim Dergisi*, 5(1), 118-134.
- Yüncü, D. (2013), Boş zaman ve rekreasyon: kavram ve özellikler, Argan, M. (Ed.) *Rekreasyon Yönetimi*, (ss. 2-27), Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.

EXTENDED ABSTRACT

The concept of recreation emerged by the lexicalization of the word “recreate” from Latin which means recreating or refreshing. At the present time, recreation is expressed as the experience of regeneration, getting away from daily routines, coming to life and changing (Argan et.al, 2013; Jansen & Naylor, 199).

The part of recreation that is based on physical exercise and the usage of various branches of sports in a recreative sense and that constitutes a large part of recreative activities is called sportive recreation (Zorba & Bakır, 2004). Recreational sports include individual activities such as swimming, walking, fishing as well as group activities such as football, camping, and basketball. Participants of recreational sports activities are classified as active and passive participants (Argan et.al, 2013).

One of the important goals of sports organizations (facilities) is to enable individuals to do healthy exercise as leisure. That is why, the operation of sports organizations should suggest the areas of activity which are for every branch of sports that is presented by public and private enterprises in order for individuals of all age groups to participate in healthy life activities (Demir, 2010).

Public relations is comprised of works that a private person or a legal person, an association, a private institution or a public institution carry out for establishing relationships with the groups they do business with and also for developing their existing relationships. Public relations are shaped on a communication process that is based on a two-way relationship. Public relations are a period of change that is why it aims change. Public relations works definitely rely on facts and real events or they should rely on them (Bozkurt & Kartal, 2008).

Public relations is both a social science and art for analyzing requests and determining the results in advance with the intention of implementing the programs of the executives of an entity and serving both the entity and the public (Peltekoğlu, 2016). Another description indicates that public relations is an administrative task that makes the entity comply with its social, political and economic environment and the environment with the entity, at the same time considering the benefits of the administration and the environment (Lawrence, 1979). The development that has recently risen to prominence in public relations applications is the usage of the medium called the internet for public relations. This medium works through technological infrastructure, and has swiftly become widespread in Turkey lately. This process started with the creation of the websites of institutions and continues with the

exploration of the unlimited opportunities of internet technology one after another (Yağmurlu, 2011). At the same time, the social media networks, which are reached through the websites of institutions, also enable great opportunities with regard to acknowledgement and advertising in the field of public relations by virtue of their interactive structures.

With these technological advancements, all the institutions have created their websites, and this is a new practice which had no example ten years ago. At the present time, the websites of all the public and private institutions are used as a public relations tool. Information about the institution and the services offered are desired to convey to target groups via the website. That is why the design of the website is regarded as an important tool that reflects the culture, image and identity of the institution (Gönüllü, 2006).

In the study, the websites of sports organizations were analyzed by the corporate websites analysis method which was developed in 2003 by R. Gibson et.al. The information relaying function, the in-company and out-of-company communication network function and participation function indices were utilized within the scope of the abovementioned method in order to determine the publicity and acknowledgement practices which are the public relations activities of the method. On the other hand, the feedback time index, which is the participation index sub-dimension, was not used. The data acquired from the website analysis method were statistically interpreted in the SPSS 23 program. The information relaying function of the sports organizations to websites, the in-company and out-of-company communication network function of the sports organizations and their participation function indices and their sub-dimensions were evaluated by using the percentage frequency and arithmetic mean (identification) analysis.

The results of the study reveal that the average of the points that recreational sports centers got from the information relaying function index is 7.22 ± 1.80 (0-15), the average of the points that recreational sports centers got from the in-company and out-of-company communication network function is 1.09 ± 0.030 (0-10), and the average of the points that recreational sports centers got from the participation function index is 2.64 ± 1.22 (0-n). According to these results, the information relaying function on the websites of sports organizations can be assumed to have an average value, and this can be assumed to be adequate within the scope of public relations and publicity. Since the in-company and out-of-company communication network and participation functions are under the average, they can be assumed to be at an inadequate level and this leads to inadequate interaction of the website and inadequate public relations and publicity.

The examination of the sub-dimensions of the in-company and out-of-company communication network function reveals that the in-company network connection point average is 0.09 ± 0.30 (0-5) and the out-of-company network connection point is 1 ± 0 (0-5), and these values exhibit the fact that they are under the average and the website operates at a low level in the sense of interactivity. Thus, it is possible to indicate that the websites of sports organizations reduce the effect of the publicity and acknowledgment activities within the scope of public relations.

The investigation of the sub-dimensions of the participation index reveals that the feedback index is above the average with its value of 1.90 ± 0.39 (0-3), the user survey is a low value with the value 0.09 ± 0.30 (0-n) and the mutual communication index average has a value of 0.83 ± 1.21 (0-3) which is below the average. Since the user survey index is low on the websites of sports organizations according to these results, it is possible to express that this fact will cause these websites to be inadequate with regard to public relations acknowledgment activities. It is also possible to indicate that the fact that the mutual communication index is low will reduce the effect of that index on the publicity and acknowledgment activities of public relations.

The study of Vural and Coşkun (2006) reveals the fact that the purposes of organizations while using the Internet include the works of the public relations field. Organizations mostly use this technology for publicity, targeting the external target market. The use of this technology in the in-house communication and publicity is low as compared to external use.

In her study, the conclusion of Yeniçıktı (2016) is as follows: “the study reveals that Instagram allows interaction between the organization and its followers, and it is not effectively used by organizations for public relations and also the wishes, questions, suggestions or likings of the followers are not considered much by organizations. The contents of the sharings of organizations and the texts they use under the sharings exhibit the fact that organizations use Instagram intensely for publicizing their products”.

The conclusion of the study of Pelenk Özel & Yılmaz Sert (2014) is as follows: “all of the corporate blogs that were viewed as part of the study were integrated into the corporate website. As a result of the analysis of the blogs according to the five categories in the blog quality index, the blogs were observed to fail to provide the variables in the blog writer and source category with the rate of 45.8%, they were observed to provide the variables in the content category with the rate of 57.8%, they were observed to fail to provide the variables in the interaction category with the rate of 40.6%, they were observed to provide the variables in the ease of use category with the rate of 67.5% and they were observed to provide the variables in the virality/connectivity category with the rate of 87.5%. As a result, the total blog quality index values of the corporate blogs in Turkey are observed to be low”.

As a result of these values, the findings reveal that sport organisations are sufficient in terms of data transcription while they are insufficient in terms of in-house/external network connection and participation functions. Therefore, it can safely be stated that sport organizations are sufficient in advertising in terms of public relations; yet they are insufficient in acknowledgement activities.

1930'LARIN TÜRKİYE'SİNDE MİLLİYETÇİLİK VE ÜLKÜ DERGİSİ

NATIONALISM AND ÜLKÜ JOURNAL IN THE 1930S IN TURKEY

Necip KATIRAĞ¹

¹Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Tarih Bilim Dalı, Sakarya, Türkiye

e-mail: necipkatrak@hotmail.com

unvanı: Yüksek Lisans Öğrencisi

ÖZET

19. yüzyıl büyük oranda Fransız ihtilali ve sanayi devriminin etkileriyle şekillenen bir dönemdir. Sanayi devrimi üretim ilişkilerini değiştirmiş hammadde ve pazar ihtiyacını ortaya çıkarmış bu durumda devletlerin siyasi politikalarına doğrudan etki etmiştir. Hammadde ve pazar rekabeti beraberinde kıta Avrupası ülkelerinin sömürgeci bir anlayışla uzak kıtalara hükmetme ihtiyacını doğurmuş bir taraftan da bu rekabet sömürgelerde ki insanların milli bilincini oluşmasına katkı sağlarken diğer taraftan da sömürge rekabeti özellikle İngiltere, Fransa arasında çekişmelere sebep olmuştur. Fransa'da Napolyon'un iktidarı ile birlikte milliyetçilik kıta Avrupa'sında da etkili olmaya başlamıştır. Kıta Avrupa'sında yayılıp kanlı iç savaşlar sonucu ulus devlet anlayışının yaygınlaşmasına yol açan gelişmeler özellikle Birinci Dünya Savaşından sonra parçalanan imparatorlukların topraklarında kurulan yeni devletlere de etki etmiş ve kurulan devletler ulus devletler olarak kurulmuştur. Türkiye cumhuriyeti, imparatorluk sonrası elinde kalan Anadolu coğrafyasında yeni bir ulus ve Türk milleti oluşturmak idealiyle çalışmalar yapmıştır. Yeni kurulan devlete bir ideoloji belirleme gayretinde olan aydınlar çeşitli fikirler üretmişlerdir. İnceleme konumuz olan milliyetçilikte cumhuriyeti belli bir fikri temeli oturtmak isteyen aydınların en çok üzerinde doğduğu konudur. Cumhuriyetin ilk yıllarından Osmanlı'nın son dönemde şekillenen Turancı Türkçü aydınlarla Anadolu coğrafyasında ki insanları bir millet bilinci etrafında birleştirmek isteyen Kemalist milliyetçiler arasında fikir ayrılıkları ortaya çıkmıştır. Türk yurdu etrafında toplanan Aydınlar Turancı bir milliyetçilik fikrini inşa etmek isterken sol Kemalizm'in temsilcisi olan Kadro dergisi ile Ülkü dergisi onun karşısında bir konumda yer almışlardır. Nihayetinde ülkeyi yöneten asker, bürokrat kadro ile paralel fikirde olan Ülkücü Kemalistlerin milliyetçilik anlayış ülke genelinde kabul gören anlayış olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türk Milliyetçiliği, Kemalizm, Türkçülük, Milliyetçilik, Ülkü Dergisi

JEL KODU: B3

ABSTRACT

The 19th century is a period predominantly shaped by the French and Industrial Revolution. Industrial revolution changed production relations, raw material and market needs appeared and this effected the political policies of the states directly. Raw material and market competition brought along European countries the need to dominate the distant continents with a colonial approach, this competition contributed to the formation of the national consciousness of the people in the colonies; on the other hand the colonial competition caused conflicts between especially England and France. In France, along with Napoleon's rule, nationalism became effective in continental Europe. Events leading to the spread of the nation-state concept in continental Europe as a result of bloody civil wars effected the new states established in the territory of the empires that broke down especially after the World War I as well and new states were established as nation states. Republic of Turkey performed studies in the remaining Anatolia geography after empire to create a new Turkish nation. The intellectuals trying to determine an ideology for the newly established state produced various ideas. Nationalism, which is the subject of the study, is the subject of the most intellectuals wanting to establish the republic on a certain intellectual basis. From the first years of the Republic, the ideal differences emerged between the Turanian Turkist intellectuals who formed the Ottoman Empire and the Kemalist nationalists desiring to unite the people in the Anatolian geography around a nation consciousness. Intellectual Turanists gathering around the Turkish land, wanted to establish the idea of nationalism, while Ülkü newspaper being the representative of the left Kemalism, and Ülkü took a position against them. As a result, the nationalist concept of the nationalist Kemalist who were in parallel with the military officials and bureaucrats governing the country emerged as the country-wide accepted concept.

Key Words: Turkish Nationalism, Kemalism, Turkism, Nationalism, Ülkü Journal

JEL CODE: B3

MİLLİYETÇİLİK VE ÜLKÜ DERGİSİ

1933-50 yılları arasında yayınlanan Ülkü dergisi Halk evleri resmi yayın organıdır. Çıkış gayesi bizzat Recep Peker tarafından” Ülkü bu büyük yola katılanlar arasında kafa birliği gönül birliği hareketi birliği yapmak için çıkmıştır” şeklinde açıklanmıştır (Peker, 1993). Dergi çıktığı dönemler arasında üç seri olarak yayınlanmıştır. Seriler arasında yayın politikası olarak farklılıklar olsa da Kemalizm olarak adlandırılan cumhuriyetin kurucu ideolojisinin oluşmasında önemli katkıları olan bir dergidir. Kemalizm’in anlaşılmasında birincil kaynak niteliğinde olan dergi hem dönemin fikir dünyasına ışık tutmakta hem de cumhuriyetin üzerine inşa edildiği milliyetçilik fikrinin anlaşılmasında önemli veriler sunmaktadır.

I. Dünya Savaşı'nın ardından neredeyse tüm dünya da siyasi harita değişikliğe uğradı. Kıta Avrupa'sında, Orta Asya'da, Karadeniz'in kuzeyinde, Ortadoğu'da ve Afrika kıtasında yeni birçok devlet kuruldu. İmparatorluklar parçalandı. Kurulan Devletlerde çok çeşitli rejimler iş başına geldi. Savaş sonunda işgal altındaki Anadolu'da da Sevr'e karşı başlatılan Milli Mücadele nihayetinde saltanatın kaldırılmasıyla Osmanlı'nın da son bulduğu bağımsız yeni Türkiye devletinin kurulması ile sonuçlandı. Mustafa Kemal'in önderliğinde Milli Mücadele'yi başarıya ulaştıran kadro biraz sancılı bir süreçle de olsa 29 Ekim 1923'te Cumhuriyeti ilan ederek Yeni devletin rejimini de belirlemiş oldu.

Başta Mustafa Kemal olmak üzere kurucu Lider kadro hızlı bir şekilde ülkeyi yeniden inşa etme gayretine girişti. Bir taraftan on yıllarca savaşların ağır yükü altında ezilen Anadolu coğrafyası yeniden inşa edilip, savaşın yaraları sarılmaya çalışılırken diğer taraftan da yeni devletin üzerine kuracağı temel kurucu felsefe inşa edilmeye çalışıldı.

Büyük oranda Osmanlı'nın tecrübesinden faydalanılarak oluşturulan bu yeni kurucu felsefe dünyadaki gelişmelere paralel bir şekilde ülkeyi gelişmiş batılı devletlerin ligine çıkarma hedefi doğrultusunda ve yeni toplumun yeni devletin ihtiyaçlarına uygun şekilde hayata geçirdi (Peker, 1993).

Ülkeyi kuran kadro sorunları uzun tecrübelerin sonucu tespit edebilmişti. Gelişmiş batılı devletlerin geçirdiği süreçlere de hâkimdiler. Fakat inkılapları yapabilmek için uzun uzadıya zamanları yoktu. Bizzat Mustafa Kemal bu durumu “Türkiye'ye derece derece mi ilerletmeli ani olarak mı iki sistem vardır. Biri bilinen büyük Fransız ihtilalindeki yöntem rejim değişecek ihtilallere karşı mukabil ihtilaller yapılacak. Sağ Solu tepeler sol sağı süpürürken bir bakılacak ki bir buçuk asır zaman geçmiş bu milletin damarlarında o kadar bol kan ve önünde o kadar geniş zaman var mı;” diye sorarak ortaya koyarak hızlı ve karmaşaya yol açmayan bir şekilde inkılapların yapılması ön görmüştür (Akçura, 2016).

Cumhuriyetin ilanıyla hızlanan inkılaplar döneminde yapılan uygulamalar Kemalizm diye formüle edilen temel fikirler doğrultusunda yapılmıştır. Yeni rejimin Temel karakteri Cumhuriyetçi, Halkçı, Laik, İnkılâpçı, Milliyetçi olmasıdır. CHF kurultayında Parti programına alınan ve altı ok olarak resmileşen ilkelerden Devletçilik ilkesi ise esasında dönemin koşullarına göre karma ekonomik model göre kurgulanmış, piyasa odaklı Devletçi bir anlayıştır. Günümüzde Atatürk ilkeleri olarak isimlendirilen ve inkılaplara Temel oluşturan bu ilkeler birbirleriyle bütünlük birbirlere tamamlayan ilkelerdir. Devletin üzerinde oturduğum ana fikir olarak ele alacak olursak rejime asıl karakterini halk hâkimiyetine dayalı laik yönetim verirken bunlara yön veren İlke Milliyetçilik ilkesidir (Akçura, 2016).

Cumhuriyeti Kuran kadro topyekûn Milliyetçi kadrodur. İmparatorlukların yıkılma sürecini gören bu asker bürokrat kadro ülke içindeki azınlıkların yaşattığı sorunları da görmüş, uzun soluklu bir devlet ve toplum yapısının ancak Milli devlet ile sağlanabileceğine tecrübe ile inanmışlardır. Osmanlı aydınları da İmparatorluğu kurtarmak için çok çeşitli fikirler ortaya atmışlardır. Sırasıyla Osmanlıcılık, İslamcılık uygulanmış çöküşü engellemeyince özellikle İttihat ve Terakki'nin uygulama sahasına koyduğu Türkçülük (Turancılık) siyaseti tatbik edilmiş, nihayetinde I. dünya savaşı bu politikanın da sonu olmuştur. Yusuf Akçura'nın üç

tarz-ı Siyaset kitabında ifade ettiği gibi bu fikirler İmparatorluğu korumak için amaçtan çok birer araç olmuştur (Akçura, 2016). Bu nedenle bazen birkaçı bir arada kullanılmış fakat sonuç vermemiştir.

Milli Mücadele'nin kazanılmasından sonra yeni Devleti Kuran milliyetçi Kadro gerek savaşı birlikte milli bir ruhla sürdürmelerinin etkisi, gerekse Osmanlı son döneminde aynı tecrübe ve birikimlerinden geçmelerinin sonucunda milliyetçilik anlayışının etrafında birlik olmuş bunu da uzun bir süre sürdürmüşlerdir. Fakat inkılâpların uygulama aşamalarında aralarında bazı fikir ayrılıkları çıkmış, yine de milliyetçi anlayışta temelde farklar oluşmasa da inkılâplar birbirlerini eleştirmenlerine yol açmıştır. Cumhuriyetin ilanından sonra Yeni devletin inşası farklı fikirleri ortaya çıkarırken kaçınılmaz olarak farklı Milliyetçi yaklaşımları da meydana çıkarmıştır. Esasen Osmanlı'nın son döneminden itibaren gelişen Türkçü/ Milliyetçi anlayış Cumhuriyet döneminde kendisini besleyerek devam etmiştir (Bilgin, 2018).

Milli Mücadele'nin önderi ve lideri olarak Mustafa Kemal milliyetçiler için bu fikrin sembol ismidir ve birleştirici unsurudur. Dönemlere göre Pragmatik bir asker- siyasetçi olarak farklı söylemler Geliştirse de Mustafa Kemal'in Türklük bilinç ve gururunun Milli Mücadele ve milli devlet fikrinin milliyetçilerin hepsi ile önemli bir ortak payda oluşturduğu kesindir.

Son dönem Osmanlı aydınlarının ve Cumhuriyeti Kuran kadronun milliyetçi fikirlerinde hiç şüphesiz Ziya Gökalp'in etkisi büyüktür Atatürk milliyetçiliğinde de bu etki bizzat Atatürk tarafından şöyle ifade edilir. " benim Vücudumun babası Ali Rıza Efendi heyecanımın babası Namık Kemal fikirlerimin babası Ziya Gökalp'tır. Ziya Gökalp milliyetçiliği içinde İslam'ı da barındıran milliyetçiliktir ve medeniyet kavramı etrafında şekillenir. Gökalp ' "Türkçüler Türk ve Müslüman kalmak kaydıyla girmek isteyenlerdir" diyerek Batı medeniyetini geniş çerçevede alır. Laik karakterine rağmen Mustafa Kemal'in İslam dininin doğrudan karşısına almayan dini anlayışı ile paralellik gösteren bu tanım Tabii ki tüm milliyetçileri ortak paydası değildir. Fakat kültürel değerleri koruyarak Batı medeniyetine dâhil olma hemen hepsinin hemfikir olduğu konudur. Atatürk "Terakki ve inkişaf yolunda beynelmilel temas ve inan münasebetlerde bütün muasır Milletlere muvazi ve onlarla bir ahenkte yürümekle beraber Türk içtimai heyetinin hususi seciyelerini ve müstakil hüviyetini Mahfuz tutmak" diyerek Batılılaşsa bile bunun Türk milli kültürü etrafında olacağını belirtmiştir (Yazıcıoğlu, 1972).

Türk milli kültürü ve batılılaşma ideali Cumhuriyet'in milliyetçi aydınları arasında sınırları ve hüviyeti konusunda tartışma konusu olmuştur. Devletin kurduğu ilk yıllarda orta Asya kültürüne atıflar fazladır. Bozkurt figürü ilk Türk devletlerinin tarihi ve ilk Türk destanlarının etrafında üretilen mitler ağırlıklıdır. Bununla birlikte yapılan inkılâplar batı medeniyetini kültürünü taşır bu aydınlar arasında kırılmalar yaşanmasına yol açmıştır. Özellikle Ankara'da dil tarih coğrafya fakültesinin kurulması, Anadolu medeniyetleri üzerine araştırmaların yapılması ve bunların Türk milli kültürü ile bağlarının kurulması sonucu Anadolu da medeniyet kuran kültürlerin Türk olduğu tezleri, orta Asya kültürü ile bağları zayıflatmak olarak algılanmış ve batı medeniyetinin kültürel öğelerine yönelik yapılan inkılâplara tepkiler gösterilmiştir. Atsız'ın "biz Avrupalı falan değiliz buz gibi Asyalıyız" tepkisi bunun bir göstergesidir (İnan, 1977).

Atatürk milliyetçiliği temel olarak Turancı değildir. Anadolu coğrafyasında içine alan bir milliyetçiliktir. Bunun dış politikadaki yansıması "yurtta sulh cihanda sulh" ilkesidir Atatürk Türkiye sınırları içinde yaşayan herkesi Türk kabul ederek Türklüğü bir üst kimlik olarak ortaya koyar "ne mutlu türküm diyene "sözü de bunun bir yansımasıdır. Atatürkçü milliyetçiliğinin Turancı idealler içermemesi Türkçülüğü savunan milliyetçilerin tepkisine yol açmış bu tepki bazen Turancıların yaptırma maruz kalmasına sebep olmuştur Cumhuriyet döneminin orta Asyalı Turancı Türküsü Zeki Velidi Togan bu fikirlerinden dolayı 1941 yılında on yıl hapse mahkûm edilmiştir. Atatürk milliyetçiliğinin Turancılık karşıtı olduğunu bizzat Atatürk'ün kendisi "bizim için ne İttihadı İslam ve ne de Turanımız mantıklı bir mesleki siyaset olamaz itikadındayım" sözleriyle ifade etmiştir (Ertekin, 2009). Gerçekte

bu durum yaşanan dönemin şartlarına göre bir tutum da olabilir. Zira ülke yeni kurulmuştur ve milleti birinci Dünya Savaşı'na sokan kadronun ideolojisi olan Turancılık hem içte hem de dış da tepki çeken bir söylem olabilir kaygısı ile Özellikle yurt içinde milli birliği sağlamaya dönük söylemler daha gerçekçi bir yol olarak benimsenmiştir. Yeni rejimi kuran ve kendisini Kemalist olarak ifade eden milliyetçiler için Turancılık ve batı medeniyetine dâhil olma tezleri birbiriyle ilişkileri sancılı olan esasında da tam bir karara oturmadan her iki yönde birlikte götürülen bir olgudur. Milliyetçiliği bir ideoloji olarak benimsemiş olan Zeki Velidi Togan, Ziya Gökalp, İsmail Hamdi Danişment ve Hamdullah Suphi gibi, aydınlar da düşünce insanlarında Turancılık fikri ağır basarken asker bürokrat kökenli yönetici kadroda Anadolu sınırları içinde batı medeniyetinin yaşam tarzıyla bütünleşen bir milliyetçilik anlayışı hâkim olmuştur. Turancı milliyetçiler ile Kemalist milliyetçiler arasındaki ayrılık Türk ocağı üzerindeki Çekişmede de kendisini göstermiştir. Türkçülük fikirlerinin, etrafında toplanıp tartışıldığı toplanma merkezi konumundaki Ocak önce CHF' ye bağlanmış sonra da Halk Evlerinin kuruluşu ile fonksiyonu halk evlerine geçmiştir Türk ocağının yayın organı olan Türk yurdu da 1931 yılında yayın hayatına son vermiş onun yerini de halkevleri resmi yayın organı Ülkü dergisi almıştır. 1930' lar özellikle İtalya ve Almanya'da ırkçı milliyetçi rejimlerin yükselişte olduğu zamanlardır. Bu nedenle Kemalizm'in milliyetçilik prensibini bir kalıba koymaya çalışan yazarlar bu ülkelerdeki uygulama ve prensiplerden etkilenmişlerdir. Gerek Turancı Türkçüler gerekse Kemalist milliyetçiliği savunan milliyetçiler de bu etki görülür. Kemalist milliyetçiler Turancıları ırkçı ve hayalperest olarak görürler. Bunlardan Hüseyin Cahit Turancılık hareketine "Osmanlı'nın son dönemlerinden kalan bir fikir" olarak görürken Turancıların Ankara da yaptıkları miting sonucu 3 Mart 1944'te başlayan yargılamalar "ırkçılık Turancılık davası" olarak adlandırılır (İnan, 2000).

Savaşın gidişatı ve sonuçları yine hükümetlerinin politikalarında doğrudan etkili olmuştur. Savaş sonunda İtalya ve Almanya'da faşist yönetimlerin yakılması Türkiye'de de savaşın sonlarına kadar etkili olan ırkçılığa yakın söylemlerin değişmesine sebep olmuştur. Başlangıçta rejime alternatif milliyetçi bir yapı oluşmasının diye karşı çıkılan Turancılık savaş sonrasında dünyada meydana gelen Konjektörel duruma göre ırkçı bir ideoloji olarak tanımlanmıştır. 1933 ile 1950 yılları arasında yayınlanan Ülkü dergisi de rejimin ideolojisi tartışmalarının yoğun olduğu dönemde resmi Kemalist tezin halka anlatılması için kurulmuş olan halk evlerinin resmi yayın organıdır milliyetçilik anlayışı da asker bürokrat kadronun geliştirdiği fikre paralel şekillenmiştir. Turancı türkülerin yöneticilere ve Kemalist milliyetçilere ağır eleştiriler getirdiği dönemde yayın hayatına başlayan dergi, özellikle Türk yurdu dergisinin de boşluğunu dolduracak bir milliyetçilik perspektifi çizmeye çalışmıştır. Derginin Fuat köprülü yönetimindeki ikinci servisine kadarki milliyetçilik anlayışı, daha çok Alman ve İtalyan rejimlerinden etkilenen bariz bir şekilde ırkçılığa yaklaşan bir milliyetçilik anlayışdır. CHF'nin 1931 yılındaki programına aldığı milliyetçilik tanımını Atatürk'ün afet inana söylediği batı medeniyeti ile uyumlu Türk kültürünün özelliklerini taşıyan kendisine has milliyetçilik tanımıdır. Ülkünün çizgisi de batı medeniyeti ile uyumlu Türk kültürüne uygun tasarlanmış milliyetçiliktir. Bununla birlikte dergi yazarlarının milliyetçilik anlayışında tam bir uyum yoktur. Bir kısmı ırkçı yanı ağır basan, Türk ırkını kurucu ırk olarak gören yazarlarken, Fuat köprülü gibi yazarlar ise daha ortalama bir anlayışa sahiptir özellikle ikinci seriyi den sonra yazılarda eski heyecan ve kurucu ideoloji oluşturma gayreti azalsa da birinci seri oldukça sert ve abartılı milliyetçi söylemleri olduğu dönemdir. Ülkücü milliyetçiler temelde sınırlarımızın içerisinde birliği esas alır bu yönleriyle ırk üstünlüğüne inansalar da Turancı ideale sahip çıkmazlar.

Ülkü dergisi, resmi ideolojinin ürettiği resmi tarih ve dil tezlerine en üst seviyede sahip. Çıkar buna sahip çıkarken amaç geçmişi ile övünebilecek yeni bir ulus oluşturmaktır. Bunu yaparken de alt kimliklerin veya azınlıkların canlanmasına ve kendilerini ifade etmesine karşı çıkar. Bunları bütünlüğü parçalayan unsurlar olarak görür. Ülkücü milliyetçilik için temel

hedef bütünleşmiş bir toplum yapısına hizmet eden milliyetçi anlayıştır. Bütünlüğü de farklılıkları varsayarak değil yok sayarak ve Anadolu'da var olan kültürlerin hepsinin Türk kültürünün bir ürünü kalıntısı olduğu tezinden hareketle onları Türk milli kültürü bünyesine alarak sağlayacağını savunur. Ülkünün ilk dönem yazarları için alt kültürler vaktiyle hem bütün halkı öz Türkçe konuşan ve tarih vesikalarının gösterdiğine göre Türk'ten başka bir şey olmayan insanlardır.

Turancı milliyetçiler, tüm Türk dünyası ile bütünleşmeyi hedeflerken “ Anadolu coğrafyasına kapanmayı sefilâne bir siyasi umde ile bu milletin enerjisini bilerek veya bilmeyerek söndürme”(İnan, 2000)..olarak görürken Ülkücü Kemalist milliyetçiler birliği Anadolu'da sağlamayı hedeflemişlerdi. Ulus olarak da ülke sınırlarında kalan insanları görmüşlerdir. Turancılar batı medeniyetinin kültürler unsurlarıyla bağ kurmayı zararlı görürken Ülkü yazarları “ biz Türk milliyetçisiyse te beynelmileleci olmayı da isteriz. Asai olmaktan ziyade Avrupai bir millet olmak ülkümüz dur” diyerek batı ile olan ilişkiyi formüle etmişlerdir (İnan, 2000).. Ülkücü milliyetçiler için yaratılmak istenen yeni ulus Anadolu'daki Türk milletidir. Türklük özelliklerini koruyacak ve batı dünyasına dâhil olacaktır. Ortak vatan olarak Anadolu'yu görürler Ve bu milliyetçilikle birlikte asli birleştirici unsurdur.

Daha önce de belirttiğimiz gibi Ülkü yazarlarının 1930 lardaki milliyetçilik anlayışı ırkçılığa yakın bir anlayıştır batı medeniyetine dâhil olma ideali korunurken Anadolu'da yeni bir ulus yaratma hedefi ile çelişik gibi Görülse de Türk ırkının üstünlüğü esasına göre kurgulanmıştır. Afet İnan'ın Anadolu'nun Antikiteden beri Türk yurdu olduğunu fiziki antropoloji yoluyla kanıtlama “ diye açıkladığı bilimsel çalışmalarla ülkünün yayın politikası paralellik gösterir (İnan, 2000). Abartılı milliyetçilik söylemlerinin yoğun olduğu Ülkü yazarlarına göre Anadolu Hristiyanları da öz Türk'tür (Anonim, 1996)..

Ülkü yazarlarına göre” millet bayrağı Atatürk terbiyesinin elinde şu benlik ameli değil ileri hamlelerle milli varlığa ve insanlığa hizmet aşkını temsil eden bir sembolüdür “ırkçı değildir „fakat bu durum derginin ilk dönem yazı karakteri ile çelişir, zira birçok yazar özellikle güneş dil teorisinin ve resmi Türk tarih tezinin heyecanla tartışıldığı dönemde Türkleri insanlığın kök ırkı olarak görürler. Derginin etkili yazarlarından, Saffet Arıkan'a göre “Dünya yüksek kültürün ilk beşi Türk ana yurtlarıdır ve kültür kuran bütün dünyaya da yayan Türklerdir. Yine aynı yazara göre Çin, Elam, Hint, Sümer, Eti, Mısır, Etrüsk Grek kültürleri hepsi Türk atalarımızın kurduğu kültürlerdir (Anonim, 1996).

Türk ırkının kurucu ırk olma özelliği batı medeniyetinden alınan kültürel öğeleri de kaynak gösterilir. Batı'dan aldıklarımız zaten bize ait olanlardır. Göçler yoluyla dünyaya yayılan Türkler kanlarındaki Üstün kurucu vasıftan dolayı bütün dünya medeniyetlerine kaynaklık yaptılar. İspanyayı fetheden Tarık bin Ziyad Türk'tü. Colomb'u Amerika'nın keşfine ikna eden sonradan adına Rodrigo olarak değiştiren bir Müslüman Türk'tü. Polo dünyanın en eski Türk sporu, futbolda en eski zamanlardan beri Çin'de oynanan bir Türk sporuydu (Anonim, 1996).

Ülkünün milliyetçilik anlayışının temelini oluşturan Türklerin medeniyet kurucu ırk olduğu iddiası Alpin ırk tezi ile desteklenir. Alpinler Kültür hâkimiyeti ile beraber kan hâkimiyeti de almışlardır. Kan Nazariyesi geri kalmışlığa da bir cevap olarak değerlendirilir. Derginin etkili yazarlarından Nusret Kemal kendi “ kendimize soracağız peki ;biz niçin bu kadar geri kalmışız ?hayır geri kalmış değiliz bilakis biz çok ileriyiz yüksek yaylalardan inen Alpin Avrupa kıyılarında birçok kanla karışmış 19. Asır İngiltere'sinin liberal maddeci emperyalizmin de en yüksek noktasını bulmuştur ifadesi ile yüksek Avrupa medeniyetinin de kurucusunun Türklerin kurucu ırkı olan Alpin kanı olduğunu ifadeye çalışmıştır (Anonim, 1996).

Uygarlık kurucu millet olarak Türkler üstün ırklar grubuna mensuptur. Bu ırk Kafkaslardan gelerek Anadolu uygarlıklarını ve diğer uygarlıkları kurmuşlardır. Diğer medeniyetlerin Türk ırkının ürünü olduğu tezi antropolojik delillerle ispatlanmaya Afet inanın Atatürk'ün emriyle

yaptığı Türkiye antropometri anketi Türkiye üstün ırklara mensubiyeti ne ispat amaçlıdır. Anadolu'da 64.000 kadın ve erkek iskelet kalıntısı üzerine yapılan çalışmalarla Anadolu'nun en eski Çağlar'dan beri Türk yurdu olduğu fikri antropoloji yoluyla ortaya konulmak istenmiştir. Ülkü dergisi de bu çalışmaları sayfalarına taşımıştır.

Cumhuriyetin ilk yıllarında yeni bir devlet inşa edilirken devleti kuran kadro ile devleti inşa etme, yeni rejimi bir temel üzerine oturtma gayretindeki Aydınlar, birçok meseleyi bir arada düşünmek ve uygulamak zorunda kalmıştır. Bu yönüyle Cumhuriyetin ilk neslini yükü oldukça ağırdır. İmparatorlukların dağılmasından sonra milli devletlerin Yükseldiği dönemde Türk milliyetçileri de imparatorluk bakiyesi topraklarda yeni bir fikir, yeni bir toplum, yeni bir devlet kurmak için devrimci, idealist ve atik bir dinamizm ile hareket etmişlerdir. Bu nedenle birbiriyle çelişik gibi gözükken birçok fikir ürettiler. Bu yönüyle Turancı Türkçüler daha net bir fikir dünyasına sahiptir batı medeniyetinin kültürel özelliklerine temelden karşı olan ve tüm Türk yurtlarıyla bir birlik hedefleyen Turancılara göre ülkücü Kemalist milliyetçiler resmi milliyetçilik anlayışına da uygun olarak batı medeniyetine aidiyeti savunur. Zira yapılan tüm inkılâplar batıdan alınmışlardır diğer taraftan da ülkücü Kemalistler ülkeyi işgale gelmiş ve son iki yüz yıldır savaş içinde oldukları batılılara karşı Türklerin üstün bir ırk vasfına sahip olduğunu ispata çalışılmış. Türklüğün öz benliğini koruyarak batı medeniyetine dâhil olmanın yolları aranmış İnkılâpların aslında Türk milli kültürü ile çelişmediği tezi ispatlanmak istenmiştir. Tüm bunların yüzyıllardır yaşadığı Toprakları terk etmek zorunda kalan asker bürokrat kadro, elinde kalan son toprak parçasının Türklerin asri yurdu olduğunu ispatla Anadolu coğrafyası etrafında bütünleşmiş batı medeniyetinin yüksek vasıflarına sahip fakat kendi Türk ırkının da üstünlüğüne inanan birleşmiş bütünleşmiş bir Türk milleti kurmaya çalışmıştır. Ülkücü Kemalistlerin idealist ve dinamik yapısı ikinci Dünya Savaşı'nın bitimine kadar heyecanını korumuştur bugün ülkemizde ulusalcı Kemalist milliyetçi çizgi hiç şüphesiz ülkünün oluşturduğu çizgidir (Anonim, 1996).

SONUÇ

Kurtuluş savaşından sonraki süreç cumhuriyeti kuran kadro açısından sancılı bir dönem olmuştur. Savaş boyunca birlikte hareket eden ve ortak bir ideale inanan asker bürokrat kurucu kadro arasında özellikle inkılapların hayata geçmesinden sonra fikir ayrılıkları başlamıştır. Temelde inkılaplarının yapılış şekline ve cumhuriyetin dayandığı temellere yönelik olan bu fikir ayrılıkları ciddi tartışmalara ve kırılmalara yol açmıştır

Cumhuriyetçi aydınların ortak noktası Halk hâkimiyetine dayalı yeni bir ulus vücuda getirme idealidir. Bunun yanında dönemin şartlarına uygun olarak kıta Avrupa'sında meydana gelen gelişmelerin Bir sonucu olarak yeni cumhuriyete rejim tanımlama gayreti de aydınları arasında önemli bir tartışma konusu olmuştur. Bizzat Mustafa Kemal Cumhuriyetin özellikle İtalya ve Almanya'daki gibi bir ideoloji temeline dayalı rejim olmasını istememesine rağmen cumhuriyetin yazar ve aydın kadrosu bunu bir zaruret olarak görmüşlerdir. Mustafa Kemal bir ideolojiye bağlı kalmayı donup kalmak olarak değerlendirirken Kemalizm'i bir ideolojiye dönüştürmek isteyen Aydın ve bürokratlar inkılapların belirlenen ideoloji doğrultusunda yapılması gerektiğini savunurlar.

Kemalizm olarak formüle edilen bu yeni ideolojinin en temel ilkesi milliyetçiliktir. Birinci Dünya Savaşı sonrası imparatorlukların parçalanması ulus devletleri ortaya çıkardı. Türkiye cumhuriyeti de bir ulus devlet olarak kuruldu. İmparatorluğun dağılmasını gören ve Anadolu coğrafyasında tutunmanın Türk milli unsuruna dayalı bir ulus yapısıyla ancak mümkün olacağını düşünen kurucu kadrolar milliyetçiliği devletin tüm alanlarda uyguladılar. Fakat gerek asker bürokrat kadronun gerekse aydınların milliyetçilik anlayışlarında farklılıklar vardır, özellikle Turancılık idealini benimsemiş olan aydınlar batı medeniyeti ile uyumlu bir inkılap hareketini tasvip etmiyorlardı. Bunun yanında ittihat ve Terakki'nin politikası olarak görülen Turancılığı zaman olarak tehlikeli olarak değerlendiren Kemalist milliyetçiler

Anadolu da birleşmiş bütünleşmiş bir ulus oluşturmanın gayreti içinde oldular. Dönem dönem ırkçılık yanı ağır basan milliyetçi söylemler zamanla daha kuşatıcı ve ılımlı bir hal aldı Ülkü dergisi etrafında yazı yazan yönetici ve aydınlar başlangıçta Türk ırkını kurucu ırk olarak görmüş ve bütün medeniyetlerin temeli olarak saymıştır. Özellikle Türk dil ve Türk tarih tezi lerinin de etkisiyle ırkçı asimilasyoncu söylemler artmıştır fakat İkinci Dünya Savaşı'nın aşırı milliyetçi devletlerin aleyhine sonuçlanması ile dünyada meydana gelen demokrasi gelişmelerine paralel olarak devleti yöneten kadrolar da sert söylemlerden uzaklaşmış daha demokratik bir milliyetçilik anlayışına doğru evrilmişlerdir

İncelememizin konusu olan Ülkü dergisi Birinci serisinde 1930'ların resmi devlet tezinin asıl karakterini yansıtan halkevleri resmi yayın organıdır.1933 Yılında ilk çıkmaya başladığı dönemde hem sol Kemalizm tartışmaları vardı hem de Türk ocağının kendisini feshettiği bir dönemdi. Bizzat Mustafa kemal dil ve tarih çalışmalarına ağırlık vermiş Anadolu'nun Türklüğü ve batıda oluşan üstün ırklar anlayışına karşı Türk ırkının üstünlüğünü ispat çalışmaları tarih araştırmalarının konusu olmuştur.1930'ların Türkiye'si ırkçı milliyetçi çalışmaların yapıldığı ve asimilasyoncu söylemlerin arttığı dönemdi. Dergi iç ve dış gelişmelere paralel bir yayın politikası ile çıktı bu nedenle 1945 yılına kadar Türk ırkını üstün gören yazıların ağırlıklı olduğu bir dergi özelliğine sahipti. Dergi Bu yönüyle ikinci Dünya Savaşı'na kadar olan devlet uygulamalarındaki milliyetçi söylem ve eylemleri anlamada önemli bir kaynaktır.

KAYNAKLAR

- Akçura, (2016).Üç Tarz-I Siyaset, İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Atsız, N. (1997). Milli Birlik, Makaleler III. İstanbul: İrfan Yayınevi.
- Aydın, S. (2001).Cumhuriyetin İdeolojik Şekillenmesinde Antropolojinin Rolü:İrkçı Paradigmanın Yükselişi ve Çöküşü, Kemalizm, İstanbul: iletişim yay.
- Bilgin, O. (2018).Türk milliyetçiliği ve Kemalizm meselesi: Hegemonya, Asimilasyon, Mücadele. Akademik Hassasiyetler Dergisi, 5(10), 5.
- Ertekin, O. (2009).Cumhuriyet Döneminde Türkçülüğün Çatallanan Yollar. İstanbul: İletişim yay.
- İnan, A (1977). Türkiye Cumhuriyeti ve Türk Devrimi, TTK yay. Ankara.
- İnan, A (2000). Medeni Bilgiler ve Mustafa Kemal Atatürk'ün El Yazmaları, Ankara.
- Peker, R. (1933).Ülkü Niçin Çıkıyor. Ülkü Halk Evleri Mecmuası.
- Yazıcıoğlu. S. (1972). Gökalp ve Duyulmamış Bir Eseri". Halk Klasikleri, Cumhuriyet Gazetesi. (23 MART 1972)

EXTENDED ABSTRACT

Ülkü journal, published between 1933-50, is the official publication of public houses The purpose of the publication by Recep Peker himself was stated as " Ülkü was published to have the unity of ideal, heart and action for those who participated in this great path". Journals were published in three series among the periods. No matter how there were differences among the series as publishing policy, it was a journal having important contributions to the formation of the establishing ideology of the republic called Kemalism. The journal, which is the primary source of understanding Kemalism, both provides insight into the idea world of the period and it holds important data to understand the idea of nationalism on which the republic was built.

After World War I, the entire political map of the world almost changed. Many new states were established in continental Europe, in Central Asia, in the north of Black Sea, in the Middle East and in the continent of Africa. The empires were broken down. A wide variety of regimes come to govern in the states. At the end of the war, as a result of the Turkish National Struggle launched against Sevre in Anatolia occupied together with the abolition of the

sultanate finally resulted in the establishment of a new independent Turkey state bringing the end of the Ottoman Emperor. Under the leadership of Mustafa Kemal, the staff who led the National Struggle to success, determined the regime of the new state by declaring the Republic on 29 October 1923, albeit with a slightly painful process.

The founding leader staff, including Mustafa Kemal in particular, attempted to reestablish the country in a rapid way. While the Anatolian geography, which was crushed under the heavy burden of the wars for decades, rebuilding the state and recovering the wounds of the wars; a fundamental constituent philosophy on which the new state would be build was attempted to be founded.

This new founding philosophy, largely based on the experience of the Ottoman Empire, were implemented in parallel with the developments in the world to bring the country into the league of developed western states and complying with the needs of the new society.

The practices carried out in the period of the revolution that was accelerated by the declaration of the Republic were made under the basic ideas formulated as Kemalism. The main character of the new regime is described as the Republican, the Populist, the Secularist, the Revolutionist and the Nationalist. The principle of Statism, adopted as the sixth arrow of the Party program in the CHF convention and officialised as the six arrows, was a market-oriented statist approach constructed based on the mixed economic model according to the conditions of the period. These principles, called as Atatürk principles and forming the foundations of reforms, are the principles that complement each other. Supposing as the main idea on the state, the main character of the regime is the principle of Nationalism, leading to secular rule based on the popular domination.

The nationalist staff is the one founding the republic as a whole. Witnessing the collapse of empires, these military bureaucrat staff observed the problems experienced by minorities within the country, they believed that a long-lasting state and social structure could only be provided via the National State. The Ottoman intellectuals also put forward a wide variety of ideas to save the Empire. When Ottomanism, Islamism respectively applied to the collapse in vain, especially the Committee of Union and Practise put into practice the Turkism (Turanism) policy was applied and ultimately caused to the end of this policy of World War I. As Yusuf Akçura described in his *üç tarz-ı Siyaset*, these ideas became tools rather than objects in order to preserve the Empire. For this reason, sometimes several of them were performed together but they did not conclude.

After the National Struggle was finalised, not only the effect of nationalist staff establishing the new State along with a national spirit, but also as a result of the same experience and knowledge as the last period of the Ottoman Empire the unity around the nationalism concept continued for a long time. But there were some differences among them in the practice stages of the reforms, nevertheless, no matter how there were no fundamental differences in the nationalist concept, the reforms led to criticism of each other. After the declaration of the Republic, the construction of the new state inevitably revealed different nationalist approaches in revealing different ideas. As a matter of fact, the Turkist / Nationalist conception, developing from the last period of the Ottoman Empire, continued by feeding itself during the Republican period.

The common point of the Republican intellectuals is the ideal of building a new nation based on popular domination. Besides, as a result of the developments in continental Europe in accordance with the conditions of the period, the effort of defining the regime for the new republic was an important topic of discussion among the intellectuals. Although Mustafa Kemal himself did not want the Republic to be based on an ideology-based regime, especially like in Italy and Germany, the Republic's author and intellectuals considered this as a necessity. When Mustafa Kemal considered adhering to an ideology as a freeze, the

intellectuals and bureaucrats who wanted to transform Kemalism into an ideology argued that the reforms were supposed to be made in parallel with the determined ideology.

Ülkü journal, which is the subject of our study, is the official publication of public houses, which reflects the original character of the 1930s official state thesis in the first series. In 1933, when it first started to appear, he had both left Kemalism debates and was a period when the Turkish hearth had dissolved himself. Mustafa Kemal himself focussed on the language and history studies of the Turkistness of Anatolia and opposed to the superior breeds of the West to prove the superiority of the race was the subject of historical research studies of the Turkish race. 1930s of Turkey was a period when the racist nationalist was done and growth of assimilationist discourse was observed. The journal was published in parallel with internal and external events. For this reason, it had the feature of being a journal dominated by the articles having the superiority of Turkish race until 1945. From this aspect, the journal is an important source of understanding nationalist discourse and actions in state practices until the Second World War.